

Járjak bár
a halál árnyékában,
nem félek semmi bajtól,
mert te velem vagy.
Vessződ és pásztorbotod
megvigasztaltak
engem.

Zsolt 23,4

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

LXXIX. évf. 14. • (3892.)
2023. április 2. • Ára 360 Ft

Fotó: Lambert Attila

Lélekmentő szolgálat

Németh Emma SSS a száz éve alapított
Szociális Testvérek Társaságáról

Alapításának századik évfordulóját ünnepli idén a Szociális Testvérek Társasága. A magyarországi kerület történetéről, lélekmentő szolgálatáról kérdeztük Németh Emmát, a társaság kerületi elöljáróját, a Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciájának elnökét, volt miniszteri biztost.

– Hogyan alakult meg a Szociális Testvérek Társasága? Mi volt a lelki-ségük lényege?

– A társaság gyökerei 1908-ig, a Farkas Edith által alapított Szociális Missziótársulathoz nyúlnak vissza. Az alapító testvérek ott kezdték az abban az időben nagyon modernnek számító szerzetesi életüket. A Missziótársulat lelkiiségének és szabályzatának változásával és a kongregációvá válással az alapító testvérek nem értették egyet, ezért elküldték őket a Missziótársulattól. Ők alakították meg 1923. május 12-én, 7 óra 35 perckor a modern formában működő, benedeki lelkiességű és szentlelkű Szociális Testvérek Társaságát. A pontos időpontot jegyzőkönyv őrízte meg, melyet minden évben felolvasunk ezen a napon, és hálát adunk az alakulásért. A testvérek kimondták, hogy a társaságnak nem lehet saját intézménye. A cél hivatásos és képzett munkásokként jelen lenni az Egyház és a társadalom minden szintjén, beleértve a közéletet is. A Dolgozó Leányok és a Magyar a Magyarért mozgalmaktól a Kalászon át a cselédleányok Szent Zita-köréig sok mozgalomban dolgoztak. Létrehozták a Szentlélek Szövetséget, a politikai-közéleti munkát pedig a Keresztény Női Táboron keresztül végezték. Slachta Margit a bajok megelőzésére, gyökerezésére helyezte a hangsúlyt, hiszen a karitás a legáldozatosabb munkájával sem tud annyit könnyet letörölni, mint amennyit például egy rossz törvény okoz.

(Folytatás a 9. oldalon)

Hol találkozhatunk a Szentatyával?

Információk Ferenc pápa látogatásával
kapcsolatban

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Titkárságának közleményét olvashatják a pápalátogatással, a szabadon látogatható pápai programokkal kapcsolatban.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia örömmel adja hírül, hogy elindult Ferenc pápa magyarországi apostoli útjának hivatalos honlapja, amely a www.ferenc2023.hu címen érhető el. Az oldalon megtalálhatók a pápalátogatáshoz kapcsolódó információk.

(Folytatás a 12. oldalon)

Egy mosolygós szerzetest ünnepeltek

Konferencián emlékeztek meg
Nemeshegyi Péter jezsuitáról

Nemeshegyi Péter jezsuita szerzetes születésének századik évfordulója alkalmából emlékkonferenciát tartott a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya a Faludi Ferenc Jezsuita Akadémia szervezésében március 25-én, a budapesti Párbeszéd Házában.

és feltétel nélkül szeret. Harminchét évet szolgált Japánban és huszonhat Magyarországon. A 20. század legjelentősebb magyar jezsuita teológusa volt. Több mint harminc könyve jelent meg itthon, számtalan tanulmány szerzője. Japánban negyvenöt írását adták közre, ott tanított is évtizedeken át, emellett a japán katolikus teológia kiemelkedő alakítója volt. Sokat munkálkodott azon, hogy a II. Vatikáni Zsinat tanítása közkinccsé váljon. Nemeshegyi Péter nem volt szobatudós, rengeteg előadást tartott, igyekezett minden hova eljutni, ahova hívták.

(Folytatás az 5. oldalon)

Az arany szívű feleség

Székel János püspök könyve
Batthyány-Strattmann László hitveséről

A németújvári (Güssing, Ausztria) bazilikában március 19-én püspöki szentmise keretében jelentették be, hogy elindul Boldog Batthyány-Strattmann László felesége, Coreth Mária Terézia boldoggáavatási eljárása. Székel János szombathelyi megyéspüspökkel beszélgettünk az azal kapcsolatban, hogy nemrég jelent meg a Coreth Mária Terézia – Az arany szívű feleség című könyve.

– Boldog Batthyány-Strattmann Lászlóról nagyon sok könyvet kiadtak már, a feleségéről viszont, úgy tudom, hogy eddig még nem született kötet. Mi készítette püspök atyát Coreth Mária Terézia életrajzában megírására?

– Egy egészen rövid, 10–15 oldalas kis füzetecskét írt már róla Gyürki László atya, könyv formájában viszont valóban az én munkám az első. Úgy éreztem, hogy egyrészt a boldoggá avatás miatt, másrészt pedig, hogy kicsit ismertebbé tegyük a személyét, nagyon fontos összegyűjteni mindazt, amit máris tudunk róla naplóból és különböző tanúvallomásokból, amelyek az életével kapcsolatban születtek.

Sokat olvastam Batthyány-Strattmann Lászlóról, nagyon érdekelt az ő életének a mélye, és megragadt a feleség alakja. Éreztem, hogy itt valami gyönyörű titok rejtőzik. Kicsit bosszantott is, amikor azt hallottam, hogy a feleségről alig tudunk valamit, ezért nincs is sok esélye annak, hogy ez a boldoggá avatás elindulhasson. Emiatt elhatároztam, hogy mindent, amit csak lehet, összegyűjtök vele kapcsolatban.

(Folytatás a 8. oldalon)

Szemlélők

Gondolatok virágvasárnapra
4. oldal

Szent József ünnepén
megáldották az apákat

8. oldal

Manipulált hagyományok,
szocialista ünnepek

Múltidéző a 11. oldalon

ISSN 0133-1205

23014

9 770133 120548

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA

Január 25-én a Szentatya immár a harmadik katekézisést tartotta az „evangelizáció szenvedélyéről”. Jézusról mint az örömhírhirdetés mesteréről elmélkedett, és felsorolta az örömhír lényegi elemeit: ez egy örömmel továbbadandó, felszabadító, megvilágosító, gyógyító, s főleg a szegényeknek szóló üzenet. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Múlt szerdán Jézusról, az örömhírhirdetés példaképéről, az ő mindig másokat kereső pásztori szívéről elmélkedtünk. Ma úgy vesszük őt szemügyre, mint az örömhírhirdetés mesterét. Azt a jelenetet vegyük alapul, amelyben falujának, Názáretnek a zsinagógájában prédikál. Jézus felolvas egy részletet Izajás próféta könyvéből (vö. Iz 61,1–2), majd mindenkit meglep egy igen rövid, egy-egy mondatos „prédikációval”. Azt mondja: „Ma beteljesedett az Írás, melyet az imént hallottatok” (Lk 4,21). Ez volt Jézus prédikációja: „Ma beteljesedett az Írás, melyet az imént hallottatok.” Ez azt jelenti, hogy Jézus számára ez a próféta szakasz annak lényegét tartalmazza, amit magáról mondani akar. Ezért, amikor Jézusról beszélünk, mindig újra az ő első bejelentését kell elővennünk. Lássuk hát, miben áll ez az első bejelentés. Őt lényegi elemet lehet azonosítani benne.

Az első elem az öröm. Jézus ezt hirdeti: „Az Úr Lelke van rajtam (...) azért kent fel engem, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek” (Lk 4,18). Örömhír: Jézusról nem lehet öröm nélkül beszélni, mert a hit egy csodálatos szeretettörténet, melyet meg kell osztani.

Amikor tanúságot teszünk Jézusról, amikor teszünk valamit másokért az ő nevében, az azt jelenti, hogy az élet sorai között azt üzenjük, hogy olyan gyönyörű ajándékot kaptunk,

amelyet szavakkal nem lehet kifejezni. Ezzel szemben, amikor hiányzik az öröm, az evangélium nem megy át, mert – amint maga a szó mondja – ez jó hír, az evangélium szó ugyanis jó hírt, örömhírt jelent. Egy szomorú keresztény beszélhet csodaszép dolgokról, de hiába, ha hirdető tevékenysége nem örömteli. Egy gondolkodó azt mondta: „egy szomorú keresztény szomorú egy keresztény”: ezt ne felejtjük el!

Térjünk rá a második aspektusra: a szabadítás. Jézus azt mondja, arra kapott küldetést, hogy „szabadulást hirdessek a foglyoknak” (uo). Ez azt jelenti, hogy aki Istent hirdeti, az nem téríthet, nem, nem gyakorolhat nyomást másokra, hanem tehermentesíteni kell őket: nem pakol rájuk terheket, hanem felszabadítja őket a terhek alól; békét hoz, és nem büntudatot kelt.

Természetesen Jézus követése aszkézissal, áldozathozattal jár; ha ezt minden jó dolog megköveteli, mennyivel inkább az élet döntő valósága! De azok, akik tanúságot tesznek Krisztusról, inkább a cél szépségét, mint az út fáradságait mutatják meg. Megtörténhet, hogy elmeséljük valakinek, milyen szép utazáson voltunk. Például a helyek szépségéről fogunk beszélni, arról, amit láttunk és tapasztaltunk, nem pedig arról, mennyi időbe telt eljutnunk oda, és milyen hosszan kellett sorban állnunk a reptéren, nem! Ekképpen a Megváltóhoz méltó minden igehirdetésnek szabadulást kell közvetítenie. Mint amilyen Jézusé volt! Ma elérkezett az öröm, mert azért jöttem, hogy szabadulást hozzak!

A harmadik szempont: a világosság. Jézus azt mondja, azért jött, hogy „a vakoknak látást hozzak” (uo). Fel-tűnő, hogy Krisztus előtt az egész Bibliában sehol sem olvashatunk egy vak ember meggyógyításáról. Ez ugyanis egy megígért jel volt, mely a Messiással együtt érkezik. Itt azonban nemcsak fizikai látásról van szó, hanem egy olyan világosságról, amely új módon látatja az életet. Lé-

tezik egy „világ(osság)ra jövetel”, egy újjászületés, ami csak Jézussal megy végbe. Ha belegondolunk, számunkra is így kezdődött a keresztény élet: a keresztséggel, melyet hajdanában „megvilágosodásnak” neveztek. És milyen világosságot ad nekünk Jézus? A gyermekség világosságát: ő az Atya szeretett Fia, aki örökké él; és vele együtt mi is Isten gyermekei vagyunk, akiket örökké szeret Isten, hibáink és hiányosságaink ellenére. Így az élet már nem vak botorkálás a semmi felé: nem sors vagy szerencse kérdése. Nem olyasmi, ami a véletlen vagy a csillagokon múlik, de nem is az egészségen vagy az anyagi helyzeten. Nem! Az élet a szereteten múlik, az Atya szeretetén, aki törődik velünk, szeretett gyermekeivel. Milyen csodálatos megosztani ezt a világosságot másokkal! Gondolatok-e már arra, hogy mindannyiunk élete – az én életem, a te életed, a mi életünk – egy szeretetcselékedet? Meghívás a szeretetre. Ez csodálatos! De oly gyakran elfelejtjük ezt a nehézségeket, a rossz híreket, sőt – és ez rossz – a világiasságot, a világias életmód láttán.

Nézzük az örömhírhirdetés negyedik aspektusát: a gyógyítás. Jézus azt mondja, azért jött, hogy „szabadon bocsássam az elnyomottakat” (uo). Elnyomottak azok, akik az életben úgy érzik, hogy összezúzza őket valami, ami velük történik: betegség, fáradtság, szívre nehezedő terhek, büntudat, hibák, rossz szokások, bűnök... Elnyomottak: gondoljunk például a büntudatra. Hányan szenvedtünk tőle? Gondoljunk a büntudatra, melyet ezért vagy azért éreztünk... Mindenekelőtt az a rossz nyom el bennünket, amit semmilyen gyógyszer vagy emberi orvoslás nem tud meggyógyítani: a bűn. És ha az ember büntudatot érez valamiért, amit tett, és ezért rosszul érzi magát... De a jó hír az, hogy Jézussal már nem ezé az ősi, legyőzhetetlennek tűnő rossz, a bűné az utolsó szó. Előfordul, hogy vétkezem, mert gyenge vagyok. Mindannyian vétkezhetünk, de ez nem az utolsó szó. Az utolsó szó Jézus kinyújtott keze, mely felel a bűnből. „És Atyám, ezt mikor teszi? – kérdezhetné valaki. – Egyszer?” „Nem.” „Kétszer?” „Nem.” „Háromszor?” „Nem. Mindig!” Valahányszor rosszul vagy, az Úr mindig kinyújtja a kezét. Csak bele kell kapaszkodnod, és hagynod kell, hogy magával vigyen téged! A jó hír az, hogy Jézussal már nem ezé az ősi rossz az utolsó szó! Az utolsó szó

Jézus kinyújtott keze, amely magával visz téged.

A bűnből Jézus mindig kigyógyít bennünket. „És mennyit kell fizetnem a gyógyulásért?” Semmit! Ő mindig és ingyen meggyógyít bennünket. Ő hívja azokat, akik „megfáradtak és elnyomottak” – ez áll az evangéliumban –, hívja őket, hogy hozzá menjenek (vö. Mt 11,28).

Amikor tehát elkísérünk valakit a Jézussal való találkozáshoz, ez azt jelenti, hogy elvisszük őt a szív orvosához, aki enyhülést ad az életének. Azt kell mondanunk: „Testvérem, nővérem, nem tudok választ adni a sok problémára, de Jézus ismer téged, Jézus szeret téged, ő meg tud gyógyítani, és meg tudja békéltetni a szívedet.” Aki terheket cipel, annak szükségé van arra, hogy valaki meg-simogassa a múltját. Sokszor halljuk: „Ki kellene engesztelődnöm a múltammal... Simogatásra van szükségem a múltamnak, mely oly súlyosan nyomaszt...” Megbocsátásra van szükségem. És akik hisznek Jézusban, azoknak pontosan ezt kell adniuk másoknak: a megbocsátás erejét, mely megszabadítja a lelket minden adósságtól.

Testvéreim, nővéreim, ne felejtsetek el: Isten mindent elfelejt! Hogy-hogy? Igen, minden bűnünket elfelejti, nem emlékszik rájuk. Isten mindent megbocsát, elfelejti bűneinket. Csak közel kell mennünk az Úrhoz, és ő mindent megbocsát nekünk. Gondoljatok az evangéliumra, arra a fiúra, aki így kezdett beszélni: „Uram, vétkeztem...” A [tékozló] fiú... És az apa a szájára teszi a kezét. „Nem [kell beszélned], rendben van, nincs semmi baj...” Nem hagyja befejezni a beszédét... És ez szép! Jézus vár ránk, hogy megbocsásson nekünk, hogy meggyógyítson bennünket. „És hányszor? Egyszer? Kétszer?” Nem. Mindig! „De atyám, mindig ugyanazokat a rossz dolgokat követem el.” És ő is mindig ugyanazokat a dolgokat fogja tenni: megbocsát neked, és átölel téged! Kérem, ne legyünk bizalmatlanok! Így szeretjük az Urat. Annak, aki terheket hordoz, és múltja simogatásra szorul, aki megbocsátásra szorul, annak tudnia kell, hogy Jézus megteszi ezt. Ez az, amit Jézus ad: megszabadítja a lelket minden adósságtól. A Biblia beszél egy olyan évről, amikor az emberek megszabadultak az adósságaik terhe alól: ez a jubileum éve, a kegyelem esztendeje. Mintha ez lenne a bejelentés utolsó pontja.

Jézus ugyanis azt mondja, azért jött, hogy „hirdesse az Úr kegyelmének esztendejét” (Lk 4,19). Ez nem egy megtervezett jubileum volt, mint a mostaniak, amikor mindent megtervezünk, és végig gondoljuk, hogyan tegyük, hogyan ne tegyük... Nem. De Krisztussal mindig jön az életet megújító kegyelem, és mindig meglep bennünket. Krisztus minden napnak, minden órának a jubileumi Öröme, aki közel jön hozzánk, hogy megsimogasson, hogy megbocsásson. És Jézus hirdetésének mindig magával kell hoznia a kegyelem fölötti ámulatot. Ez az ámulat... „El se tudom hinni: bocsánatot nyertem!” Pedig ilyen nagy a mi Istenünk! Mert nem mi vagyunk azok, akik nagy dolgokat teszünk, hanem az Úr kegyelme az, ami – rajtunk keresztül is – kiszámíthatatlan dolgokat visz véghez. Ezek Isten meglepetései. Isten a meglepetések mestere. Mindig meglep bennünket, mindig vár ránk. Mi hozzá érkezünk, és ő már vár ránk. Mindig. Az evangéliumot a csodálkozás és az újdonság érzése kíséri, melynek neve van: Jézus.

Ő segítsen bennünket, hogy úgy hirdessük az örömhírt, ahogyan ő akarja, vagyis örömet, szabadulást, világosságot, gyógyulást és ámulatot közvetítve mások felé. Így kell közvetítenünk Jézust.

Egy utolsó dolog: az evangélium szerint ez az örömhír „a szegényeknek” szól (Lk 4,18). Gyakran megfellelkezünk róluk, pedig kifejezetten ők a címzettek, ők Isten kiváltságos szeretetének címzettjei. Emlékezzünk rájuk, és ne feledjük, hogy az Úr befogadásához mindannyiunknak „belül szegénnyé” kell válnia! Olyan szegénységgel kell rendelkez-nünk, amely azt mondatja velünk: „Uram, bocsánatra van szükségem, segítségre, erőre van szükségem.” Ez a szegénység mindannyiunkban megvan: belülről tesz szegénnyé. Az önelégültségre irányuló minden kísértést le kell győznünk, hogy úgy fogjuk fel magunkat, mint akik kegyelemre szorulnak, mindig órá szorulnak. Ha valaki azt kérdezné tőlem: „Atyám, melyik a legrövidebb út a Jézussal való találkozáshoz?” Azt válaszolnám: Tedd rászorulóvá magadat! Válj kegyelemre szorulóvá, megbocsátásra szorulóvá, öröme szorulóvá! És ő közeledni fog hozzád.”

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

Tanítás a keresztény reményről

Új kötetel készülhetünk a pápalátogatására

Ferenc pápa április 28. és 30. között Magyarországra látogat. Az apostoli út mottója: Krisztus a jövőnk! A Szentatya érkezésére készülve A remény tanúi és magvetői legyünk! címmel könyvet adtunk ki, melyben publikáljuk a pápa keresztény reményről szóló tanítását. A könyv jelképes összegért, 2300 forintért előrendelhető és április 3-tól megvásárolható könyvesboltunkban.

A készületünket segítő kötethez Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke írt ajánlást.

„A szünni nem akaró háború idején még inkább szükségünk van a reményre, amely segít felülemelkedni félelmeinken és kétségeinken. Ferenc pápa – tapasztalhatjuk szavaiból és írásaiából – a krisztusi remény hordozója és hirdetője. Ennek a reménynek tanújaként jön ismét Magyarországra.

Talán még fel sem fogtuk, meg sem értettük igazán, mekkora kitüntetés ez nekünk, hogy rövid időn belül másodszor is ellátogat hozzánk Krisztus földi helytartója, a remény embere” – hangsúlyozza Veres András.

A kötet a 2016. december 7. és 2017. október 25. között elmondott, a keresztény reményről szóló harmincnyolc katekézist tartalmazza. A beszédeket Tózsér Endre piarista szerzetes fordította magyar nyelvre.

Az alábbiakban négy gondolatot emelünk ki a pápa tanításából.

„A mi reményünk egy személy, mégpedig az Úr Jézus, akinek élő jelenlété-

felismerjük magunkban és testvéreinkben, hiszen Krisztus feltámadt.” (2017. április 5.)

„Menjünk el Krisztus sírjához, lássuk az elmozdított kősziklát, és

gondoljunk arra, hogy Isten egy nem remélt jövőt készített nekem és mindannyiunknak! Menjünk el saját sírunkhoz – mindnyájunknak van egy kis sírja belül –, és lássuk meg, hogy Isten képes itt is feltámadást adni! Itt boldogság van, öröm és élet van, ahol mindenki csak azt hitte, hogy szomorúság, vere-ség és sötétség uralkodik. Isten a legkopárabb kövek közül hajtja ki legszebb virágait!” (2017. április 19.)

„A jövőt még nem ismerjük, de tudjuk, hogy az

élet legnagyobb kegyelme Jézus Krisztus: ő Isten ölelése, aki utunk végén vár ránk, de aki már most kísér és vigasztal bennünket utunkon.” (2017. augusztus 23.)

„Ha egységben maradunk Jézussal, a nehez pillanatok hidege nem bénít meg bennünket; és ha az egész világ a remény ellen prédikálna, ha azt mondaná, hogy a jövő csak sötét fellegeket hoz, a keresztény tudja, hogy abban a jövőben ott van az Úr visszatérése.” (2017. október 11.)

*

Ferenc pápa *A remény tanúi és magvetői legyünk!* című kötetét jelképes áron, 2300 forintért előrendelhető az Új Ember online könyvárúházból, illetve április 3-tól megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–18 óráig). A kötet április elejétől elérhető lesz országsszerte a nagyobb könyvesboltokban is.

Őt nézzük, aki előttünk jár

Hitoktatók és lelkipásztori munkatársak lelkinapja Székesfehérváron

Hitoktatók és lelkipásztori munkatársak nagybőjti lelkinapját tartották március 18-án Székesfehérváron. A találkozó kezdetén Spányi Antal megyéspüspök szentmisét mutatott be a székesegyházban Hajdu Ferenc helynökkel, Ugri Tamás pasztorális helynökkel és Dózsa István plébánossal együtt. A program a Szent István Hitoktatási és Művelődési Házban folytatódott.

A szentmise homíliájában a főpásztor arról szólt, hogy a farizeus és vámos történetével Jézus két embert állít elénk példabeszédében, hogy mi is szembenézzünk önmagunkkal, milyen kapcsolatban vagyunk Istennel, hogyan éljük meg hitünket az Úr szolgálatában. A nagybőjt arra hív minket, hogy újuljunk meg gondolkodásunkban, cselekedeteinkben. Tudjuk a szentgyónásunk által is, hogy miben kell változnunk, mit kellene elhagynunk. A változás útja az imádság, a böjtölés és a jó cselekedetek útja, amely komoly áldozatokkal jár. De így tudjuk kifejezni Isten iránti szeretetünket, az Egyház iránti hűségünket. Ahhoz, hogy kikerüljünk a csapdákat életünkben, Krisztusra kell tekintenünk.

Őt nézzük, aki előttünk jár, akit követni kell; aki megbízást adott, hogy nevében végezzük küldetésünket, amelyet elvállaltunk.

Figyeljünk egyértelműen arra a tanításra, amely az Egyház szava, amely világos, a keresztény hagyomány őrzője, a keresztény értékek hordozója! Ezt a tanítást kell egyértelműen és életünk példájával tanítanunk – hangsúlyozta szentbeszédében Spányi Antal püspök. Arra buzdította a jelenlevőket, hogy a Szentlélek erejével, a természetfeletti, megvilágosító kegyelem fényével tanítsanak és adják át a hit igazságait a rájuk bízottaknak. „Mutassuk meg, hogy öröm Krisztus útján járni, Krisztus nevében beszélni, Krisztusról tanúskodni!” – zárta gondolatait a főpásztor.

A Szent István Hitoktatási és Művelődési Házban folytatódó nagybőjti lelkinapon Hajdu Ferenc helynök a

katekéták és a lelkipásztori munkatársak a Ferenc pápa által 2021-ben meghirdetett szinodális folyamatban való szerepéről beszélt. Szót ejtett a szinodális út három – helyi, nemzeti és nemzetközi – szakaszáról, valamint a közelgő pápalátogatás lehetőségeiről. Előadásában kiemelte a hitérzék és az egyházas gondolkodás fontosságát, rávilágítva a hitoktatók, lelkipásztori munkatársak kiemelt szerepére a tanulásban és a tanításban. Ismertette azt a munkadokumentumot, amely bemutatja az egyházmegyei szinodális út folyamatát és ered-

ményét. A hívek javaslatait tematizálták és egységesítették – mondta. – A dokumentum azt tükrözi, az emberek szeretnék, hogy az Egyház evangelizáló, szolgáló, befogadó és hiteles Egyház legyen. A hívek az Egyházban, Krisztus művében a közösséget, az igazságot keresik, közösséget a szeretetben, igazságot az Istenben.

A helynök szólt arról a valóságról is, amelyben a katekéták és lelkipásztori munkatársak végzik szolgálatukat; a templomi hitoktatás fontosságáról, amely komoly identitást adhat a gyerekeknek hitükkel kapcsolatban, továbbá arról a

dilemmáról, hogy a hitoktató nehezen tud egyszerre az előírt tankönyvekre fókuszálni és a gyerekek istenkapcsolatát mélyíteni.

„Nagy probléma, hogy a közgondolkodás elidegenedett az Egyház tanításától, a gyerekek sokszor a hit-tanórán kívül nem találkoznak a keresztény gondolkodással. Ebben a környezetben hirdette meg Ferenc pápa a szinodális utat, amely reményt adhat, hogy közös utakon járva a templom, az Egyház újra lelki otthona lesz a híveknek” – mondta Hajdu Ferenc.

Forrás:
Székesfehérvári Egyházmegye / Berta Kata
Fotó: Körtvélyes Tivadar

Megtisztult szívvel készüljünk az ünnepre

A Veszprémi Főegyházmegye ministránstalálkozója Ajkán

Ajkán a Szent István Király Római Katolikus Általános Iskolában, valamint a Szent István király-templomban rendezték meg a Veszprémi Főegyházmegye ministránstalálkozóját március 18-án Szalontai István ministránsreferens szervezésében, a Veszprém-Főegyházmegyei és az Egri Főegyházmegyei Karitással együttműködésben.

A ministránstalálkozó az idei évre meghirdetett „Szolgálva szeretni, szeretve szolgálni” mottó révén egyszerre kapcsolódott a ministráns fiatalok szolgálatához, a karitásztevékenységehez, valamint a nagybőjtben különösen is előtérbe kerülő adakozó, odaforduló szeretetához.

Udvardy György veszprémi érsek a nagybőjtben szer-

jesen ott van, ahol szeretnénk jól szolgálni. A nagybőjti idő abban segít bennünket, hogy a szívünket meg tudjuk tisztítani. Három gondolatot szeretnék veletek most megosztani: megismerni, szeretni és szolgálni.

Ha valakivel kapcsolatban azt mondom, hogy fontos számomra, sőt szívesen megteszem azt, amit kíván, akkor ehhez három dolog szükséges: megismerni, szeretni és szolgálni őt. Márpedig mi ezt akarjuk. Ezt akarjuk Jézus Krisztussal, ezt akarjuk Egyházával, és ezt akarjuk egészen konkrétan az Egyháznak

az ünneplésében, a liturgiában is megtenni.

Olyan jó látni, hogy az egyházmegye különböző pontjairól akár kora reggeli keléssel, szombat ellenére is itt vagytok, mert akartok szolgálni. Akartok növekedni a Jóisten ismeretében, szeretetében. Akarjátok a szolgálatokat szebben, jobban végezni. A mai találkozóhoz van egy különös specialitása is: bennetek is és általatok is szeretnénk az egyházmegyének a szeretetszolgálatát, a karitatív tevékenységét erősíteni. Ezért is vannak itt azok a munkatársak, akik ezen a területen dolgoznak, és ezért fognak segíteni a mai napon benneteket abban, hogy a liturgia szolgálata mellett megismerjétek az Egyháznak más egyéb szolgálati területét is” – fogalmazott a szentmisén a főpásztor.

A délelőtti folyamán a Szent István Király Római Katolikus Általános Iskolában tizenkét éves korig csoportos játékokkal, ügyességi feladatokkal várták a ministránsokat. A nagyobbaknak Kisné Lovasi Má-

Forrás:
Veszprémi Főegyházmegye
Fotó:
Nagy Lajos,
Menyhárt Máté

A BIBLIA ÜZENETE

Szemlélők

Fil 2,6–11

Nem könnyű tehetetlenül szemlélni egy másik ember szenvedését, mellette maradni, lélekben kísérni. Jézus szenvedéstörténetének részletes elbeszélését sem könnyű belső megrendülés nélkül hallgatni. Mégis, az egyházi év legszentebb hetében kétszer is találkozunk a passióval.

Jézus szenvedését hallgatva mi történik bennünk? Együttérzésre indít az ártatlan igaz ember szenvedése? Vigaszt ad, hogy Jézus sebeit, megtöretését szemlélve a saját szenvedésem is más távlatot nyer: nem csak az enyém többé, mert az övével egyesíthetem? Előhívja a mi válszunkat, vizsontszeretetünket, amikor látjuk, meddig megy el Isten az irántunk való szeretetében? Talán magunkat is felfedezzük a passió-történet szereplői között? A megjedit tanítványok, a kereszt alatt álló hűséges asszonyok, a közömbös, esetleg szánakozó tömeg, a gúnyolódók, a kárörvendők, a segíteni vágyók – megannyi lehetőség az azonosulásra. És ha őszinték vagyunk, akkor bevallhatjuk, mindezekből semmi sem áll teljesen távol tőlünk.

A passió meghallgatásának nyilvánvalóan mindez célja: képzeletünk, érzelmi világunk érintésén keresztül szeretne „provokálni”, és a lehető legteljesebben bevonni minket Jézus titkába, a hűsvéti titokba, hogy ne maradjunk pusztán külső szemlélői.

A mai szentírási részek teljes megértéséhez azonban még egy kulcsot kapunk a szentleckében, amely néhány rövid sorban foglalja össze a teljes hűsvétot. A *Filippieknek írt levél* Krisztus-himnusza (Fil 2,5–11) – amely a kutatások

szerint az *Újszövetség* legrégebbi részéhez tartozik, mert Szent Pál itt a keresztény közösség által már használt szöveget idéz – úgy ír Jézusról, mint aki az Istennel való egyenlőség láthatóságáról lemondva megalázta magát, és engedelmes volt a keresztthalál; Isten pedig felmagasztalta, és olyan nevet adott neki, amely minden név felett áll, hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon. Érdemes egy pillanatra elidőzni itt, hogy felfogjuk ennek a súlyát: a keresztthalál engedelmes és felmagasztalt Jézus méltóságáa Izrael egyetlen Istenének méltóságával egyenlő, aki az Iz 45,23 szerint egyedül a magáénak tulajdonította az imádást, mondván, minden térd előtte hajoljon meg. A *Filippieknek írt levél* ezt az egy Istennek járó imádást a keresztthalálig menő engedelmsége miatt felmagasztalt Jézus Krisztusénak tulajdonítja. Világosan állítja tehát Jézus isteni voltát, és azt, hogy erre a tudásra a keresztre feszített Krisztus valódi ismerete által jutunk el.

Virágvasárnap és a hűsvéti szent háromnap szertartásainak végső célja ez: arra a hitre elvezetni, azt a hitet mélyíteni, amelyet olyan világosan tár elénk a virágvasárnapi szentlecke. Nem egy emberi tragédia tanúi vagyunk, nem egy szerencsétlenül járt ember sorsán szánakozunk, hanem a megtestesült Isten üdvösséghez való belépésére kapunk meghívást: Jézus szenvedése Isten szeretetének a kinyilvánulása, onnan fakad a mi megváltásunk és új életünk.

Deák Hedvig OP

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (118.)

A hűsvét előtti vasárnapon – virágvasárnap – az Úr Jézus Jeruzsálembe való dicsőséges bevonulására emlékezünk, amikor „önkéntes szenvedésére jött”. Pálmaágakkal köszöntette őt a hozsannázó tömeg, az emberek a ruhájukat terítették az útra (Mt 21,7–8). Nekünk nincs annyi pálmaágunk, mint akkor és ott az embereknek, ezért templomainkban mi barkát szentelünk ezen a napon. A szerkönyvünk a szentelési szertartás elején ezt az utasítást adja: „A reggeli istentisztelet alatt az evangélium s az 50. zsoltár után az áldozópap, kijövéen a szentélyből, megtömjénezi a barkát, s a következő imákat mondja” – valójában kettőt, majd a szentelési áldást. A legtöbb templomban ezt – bizonyára megfontolt lelkipásztori döntés alapján – a Szent Liturgia végén végezzük, mert akkor többen vannak a hívek, mint a reggeli istentiszteleten.

Az első imádság a minde- nek fölött uralkodó Istenre való hivatkozással kezdődik (csak éppen a Pantokátor szót nem tartalmazza), aki egész üdvngondozásunkat végbevitte. Ennek középpontja, hogy elküldte egyszerűlt Fiát, „hogy keresztje, eltemettetése és feltámadása által üdvözítse a világot”. Íme, a hűsvéti misztérium! A történelmi esemény ünnepi és imádságos felidézésében az adott helyzetre való hivatkozás következik. Amikor önkéntes szenvedésére jött Jézus, a „sötétségben és a halál árnyékában ülők (a karácsonyi szertartásban is idézett izajási gondolat!) a győzelem jelvényeivel, pálma- és olajfaágakkal az ő feltámadását előjelezték”. Most pedig, amikor a pap megáldja a „pálma- és olaj-

ÁPRILIS 2., AZ ÚR SZENVEDÉSÉNEK VASÁRNAPJA, VIRÁGVASÁRNAP (Paolai Szent Ferenc, Ottokár, Áron) – Körménetre: Mt 21,1–11 (Áldott, aki az Úr nevében jön!) – Iz 50,4–7 (Nem rejtettem el arcomat azok elöl, akik gyaláztak, de tudom, hogy nem vallok szégyent.) – Fil 2,6–11 (Megalázta önmagát, ezért Isten felmagasztalta őt.) – Mt 26,14–27.66 vagy Mt 27,11–54 (Eli, Eli, lámá szábáktáni?) – Zsolozsma: II. zsoltárhét – Énekrend: Ho 77 – EE 801–805, Ho 71 – EE 82, Ho 135 – EE 543, Ho 63 – EE 91. ÁPRILIS 3., NAGYHÉTFŐ – (Buda, Richárd, Sükösd) – Iz 42,1–7 – Jn 12,1–11. ÁPRILIS 4., NAGYKEDD (Sevillai Szent Izidor püspök és egyháztanító) – Iz 49,1–6 – Jn 13,21–33.36–38. ÁPRILIS 5., NAGYSZERDA (Ferrer Szent Vince áldozópap, Irén, Teodóra) – Iz 50,4–9a – Mt 26,14–25. ÁPRILIS 6., NAGYCSÜTÖRTÖK (Vilmos, Bíborka, Taksony) – Krizmaszentelési mise: Iz 61,1–3a.6a.8b–9 (Az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigye a szegényeknek, és az öröm olaját adjam nekik.) – Jel 1,5–8 (Az Isten országává és papjaivá tett benniünket Jézus.) – Lk 4,16–21 (Az Úr Lelke van rajtam, mert az Úr fölkent engem.). Esti mise az utolsó vacsora emlékére: Kiv 12,1–8.11–14 (A hűsvéti vacsora parancsa.) – 1Kor 11,23–26 (Valahányszor eszitek e kenyeret és isztok a kehelyből, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön.) – Jn 13,1–15 (Mindvégig szerezte őket.) – Énekrend: Ho 79 – EE 541, Ho 79 – EE 810, Ho 142 – EE 543, Ho 76 – EE 155.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Osztozás

Böjt, imádság és osztozás – Ferenc pápa nagyböjti üzene- te és Máté evangéliuma ezt a három hívószót ajánlja a hűsvéti készületi idő vezérfoná- lául. Ha a böjt figyelmünket a lényegre irányította, ha meg- kerestük az Istenre hagyatko- zás belső forrását, ez megnyit bennünket arra, hogy mások inségét és szükségleteit is köz- zel tudjunk engedni magunk- hoz. Befogadókká és mások- kal osztozókká kell válnunk, hogy Krisztus példáját teljes emberségünkkel kövessük.

A szenvedéstörténetet vé- gigkíséri az osztozás motívu- ma. Isten szenvedő szolgálja, aki igéivel támasza lett a megfáradtaknak (Iz 50,4), és szolgálai alakot öltve kiüresi- tette önmagát (Fil 2,7), meg- osztja utolsó vacsoráját tanít- ványaival, és rájuk bízta kül- detésének folytatását. Az

Olajfák hegyén meghív, hogy vele együtt virrasszunk. Bár ő maga semmit sem vétett, a bűnösökért mégis szenvedést vállalt (virágvasárnapi prefá- ció): osztozott a haldoklók magányában, hogy feltáma- dásában és örök életében is részesítsen.

A hiteles eucharisztikus kö- zösség Krisztussal és egymás- sal éppen ezért sohasem kép- zelhető el a szolidaritás és a szolgálat elkötelezett gyakor- lása nélkül. Szent Ciprián úgy fogalmaz, hogy az adakozás Istennek szánt áldozati ado- mány (*sacrificium*). Ha egy gazdag nem ad bőségéből, az olyan, mintha áldozáskor egy szegény adta alamizsna ke- nyerét venné magához. Vi- szont „aki a szegényeken kö- nyörül, az Istennek kölcsö- nöz” (*A játékonyságról és irgal- masságról*, 15).

Az ókori zsinatok előírták, hogy csak megkereszteltek és áldozáshoz járulók adakoz- hatnak. *Koinonía* és *diakonía*, vagyis közösség és szeretet- szolgálat tehát összetartoz- nak. Fontos tudatosítanunk, hogy két módon járulhatunk Krisztushoz. Először, amikor felismerjük őt a nélkülöző em- berben, és adakozunk. Más- sodszor pedig, amikor az ol- tárhoz vonulunk, hogy testé- ben részesedjünk.

A misekönyv virágvasár- napi áldozási énekként Jézus- nak az Olajfák hegyén elmon- dott imádságában osztozik: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratod sze- rint” (Mt 26,42). Hiszen „az én táplálékom az, hogy megte- gyem annak akaratát, aki kül- dött engem” (Jn 4,34).

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Mór Szent Benedek

Április 4.

Szülei fekete bőrűek vol- tak; Etiópiából, Rabszolgá- ként kerültek a Szicíliai Ki- rályságba. A Messina mel- letti San Fratellóban egy gazdag úr szolgálatában álltak, aki munkájuk jutal- maként felszabadította őket. Első fiuk, Benedek gyermekként juhokat és te- heneket őrzött. A remete Lanza Jeromos a legelőn ta- lálkozott vele, és felcsillan- totta előtte a szemlélődő élet szépségét. Így Benedek 1547-ben ferences remete lett Santa Domenicában. A három szerzetesi fogada- lomhoz egy negyediket is csatolt: a hét három napján teljes böjtot tartott, a többin pedig csak keveset evett, és kizárólag vizet ivott. A remeték kosarat fontak, seprűt készí- tettek. A szent életükről elterjedt hír hatására sokan felkeresték a közösséget, hogy tanácsot kapjanak tőlük, és imáikat kérjék. Négyyszer kellett új helyre költözniük, hogy ismét csend- ben és békében élhessenek. Monte Pellegrinó- ban, Lanza Jeromos halála után Benedeket vá- lasztották előjárójuknak.

1550-ben III. Gyula pápa (1550–1555) meg- erősítette a remeteközösséget, IV. Piusz (1559–1565) viszont 1562-ben feloszlatta, és úgy ren- delkezett, hogy a remeték lépijenek be más rendekbe. Benedek az obszerváns ferencesek Palermo melletti Santa Maria di Gesù kon-

ventjébe jelentkezett. A konyhában kellett szolgál- nia. Hosszú éveken át türe- lemmeel végezte a legalan- tasabb munkákat is. 1578- ban a kolostor házfőnökévé választották. A minoriták- nál a laikus testvérekből so- káig nem lehetett házfő- nök, az itáliai obszervánsok azonban újból életre keltet- ték a rend eredeti szokását. Benedek tiltakozott megvá- lasztása ellen, és azzal ér- velt, hogy sem olvasni, sem írni nem tud. Mindhiába. Három éven át vezette a kolostort, és sikeresen leve- zényelte a rend reformját. A következő három évre az előjáró helyettesévé vá- lasztották. Ezután alázattal visszatért a kony- hai szolgálathoz.

Rendíthetetlen volt a bizalma Isten jóságá- ban és gondviselésében. Jó néhány csodás ese- ményt tulajdonítottak eleven hitének és haté- kony imájának. Arra törekedett, hogy semmit se birtokoljon. Szentségének híre elterjedt, so- kan felkeresték. Ha a látogatás alkalmával va- laki tiszteletből meg akarta csókolni a kezét, ő inkább ruhájának ujját nyújtotta oda, ezzel az indoklással: „Én nem vagyok rá méltó, csak a szerzetesi ruha ér valamit!”

Tisztelete az afroamerikaiak körében külö- nösen elterjedt.

L. K.

A hét liturgiája

A év

54,4a.5–14 (Örökre szóló irgalommal megkönyörült rajtad az Úr, a te Megváltód.) – Iz 55,1–11 (Gyertek hozzám, és élni fog lelketek! Örök szövetséget kötök veletek.) – Bár 3,9–15.32 – 4,4 (Járj az Úr fényének világosságában!) – Ez 36,16–17a.18–28 (Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, és új szívet adok nektek.) – Róm 6,3–11 (Ha Krisztussal meg- haltunk, hisszük, hogy vele élünk is.) – Mt 28,1–10 (Feltámadt, és előttetek megy Gali- leába.) – Énekrend: Ho 90, 136, 205 – EE 826, 836, 837, 838, Ho 114 – EE 548, 224 ÁPRILIS 9., HÚSVÉTVASÁRNAP – URUNK FELTÁMADÁSA (Döme, Er- hard) – Ünnepi szentmise: ApCsel 10,34a.37–43 (Mi ettünk és ittunk vele, miután feltámadt a halálból.) – Kol 3,1–4 (Azt keressétek, ami odafönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján!) vagy 1Kor 5,6b–8 (El a régi kovással, hogy új térszává legyetek!) – Jn 20,1–9 (Jézusnak fel kellett támadnia a halálból.) vagy Mt 28,1–10 (Feltámadt, és előt- tetek megy Galileába.) vagy este mondott szentmisére: Lk 24,13–35 (Amikor a ke- nyeret megtörte, felismerték Jézust.) – Énekrend: Ho 87 – EE 545, 416, Ho 86 – EE 100, Ho 142 – EE 548, Ho 90 – EE 106

ÁPRILIS 7., NAGYPÉNTEK (De la Salle Szent János áldozópap, Hermann) – Iz 52,13 – 53,12 (A mi bűnein- kért szúrták át.) – Zsid 4,14–16; 5,7–9 (A Fiú a szenve- désből engedelmséget tanult, és hódolatáért meghalla- gást nyert.) – Jn 18,1 – 19,42 (Beteljesedett!) – Énekrend: Ho 63, 81, 62 – EE 819, 823, 825; Ho 82 – EE 79. ÁPRILIS 8., NAGYSZOMBAT (Dénes, Valér) – Virrasztás a szent éjszakán: Ter 1,1 – 2,2 (Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott.) – Ter 22,1–18 (Ósatyáknak, Ábrahámnak áldozata.) – Kiv 14,15 – 15,1 (Izrael fiai átvonultak a száraz tengerfenéken.) – Iz 54,4a.5–14 (Örökre szóló irgalommal megkönyörült rajtad az Úr, a te Megváltód.) – Iz 55,1–11 (Gyertek hozzám, és élni fog lelketek! Örök szövetséget kötök veletek.) – Bár 3,9–15.32 – 4,4 (Járj az Úr fényének világosságában!) – Ez 36,16–17a.18–28 (Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, és új szívet adok nektek.) – Róm 6,3–11 (Ha Krisztussal meg- haltunk, hisszük, hogy vele élünk is.) – Mt 28,1–10 (Feltámadt, és előttetek megy Gali- leába.) – Énekrend: Ho 90, 136, 205 – EE 826, 836, 837, 838, Ho 114 – EE 548, 224 ÁPRILIS 9., HÚSVÉTVASÁRNAP – URUNK FELTÁMADÁSA (Döme, Er- hard) – Ünnepi szentmise: ApCsel 10,34a.37–43 (Mi ettünk és ittunk vele, miután feltámadt a halálból.) – Kol 3,1–4 (Azt keressétek, ami odafönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján!) vagy 1Kor 5,6b–8 (El a régi kovással, hogy új térszává legyetek!) – Jn 20,1–9 (Jézusnak fel kellett támadnia a halálból.) vagy Mt 28,1–10 (Feltámadt, és előt- tetek megy Galileába.) vagy este mondott szentmisére: Lk 24,13–35 (Amikor a ke- nyeret megtörte, felismerték Jézust.) – Énekrend: Ho 87 – EE 545, 416, Ho 86 – EE 100, Ho 142 – EE 548, Ho 90 – EE 106

Egy mosolygós szerzetest ünnepeltek

Konferencia Nemeshegyi Péter jezsuitáról

(Folytatás az 1. oldalról)

Közérthető stílusa miatt sokan szerették beszédeit. Tanítványai között találunk érseket, püspököt, rendi előljárót. Nemeshegyi Péter olyan jezsuita volt, akivel jó volt együtt lenni. „Péter bácsi normális volt, egy volt közülünk.”

Koronkai Zoltán ezután előadást tartott, amelyben először Nemeshegyi Péter életéről beszélt. Elmondta, édesanyja súlyos beteg volt, amikor Péter fiát várta, ám hiába javasolták az orvosok, hogy vetesse el a magzatot, nem hallgatott rájuk. Nemeshegyi Péter értelmiségi létbe nőtt bele, a család életében nagy szerepet töltött be a kultúra. Szülei vallásosak voltak, de nem gyakorolták a hitüket. Talán ezért is alakult ki benne egy jó értelemben vett vallási tolerancia. A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumba járt, már fiatalon több nyelvet elsajátított. Egyszer a meleg elől bement egy templomba; az ott látott szentmise döntő jelentőségű volt az életében. Később sokat írt a szentmiséről, az Eucharisziáról.

Az első jezsuita, akivel találkozott, Tornósy Gyula volt, aki gyakran kereste fel a budapesti nyomortanyákat. Általa Nemeshegyi Péter is megismerte az elesettek sorsát. A jezsuita szerzetesek közül Varga László, Csávossy Elemér – mindketten a szociális igazságosság apostolai voltak –, Bangha Béla, valamint Reisz Elemér – a kínai magyar misszió felelőse – voltak hatással rá. Visszaemlékezésében leírta, azért akart jezsuita lenni, mert szeretett volna az Úr Jézus Krisztusnak fenntartás nélkül szolgálni. Úgy érezte, ennek csak úgy tud megfelelni, ha egy közösség támogatja. 1944-ben lépett be a rendbe, novíciusmestere az életét kockáztatta, amikor Nemeshegyi Péter SAS-behívóját elrejtette.

Nemeshegyi Péter számára a Szent Ignác-i szemlélet, az értelmi ima rendkívül fontos volt. Minden nap imádságában többek között ezt mondta: „Uram Jézus, adj nekem szeretetet, mégpedig igen nagy szeretetet Atyád iránt, teirántad és testvéreim iránt!” Egész életét meghatározta a szentháromságos misztika. Egyházas lelkület jellemezte, ugyanakkor kritikus volt ott, ahol nem jó irányba mentek az ügyek. Jó pástorként a szegénység és az alázat lelkületével hirdette az evangéliumot.

Görföl Tibor teológus, a *Vigilia* főszerkesztője online előadásában Nemeshegyi Péter teológiájának súlypontjairól beszélt. Mint elmondta, Nemeshegyi Péter gondolkodásának fontos eleme volt a kritikai szemlélet. Gyakran hívta fel a figyelmet arra, hogy a kereszténységnek a sokféleség összhangjának kell lennie. Ahol ez nincs meg, ahol csak egyféle álláspont létezhet, ott sérül a katolicizmus. De így van ez akkor is, ha túl sok nézetet kell összhangba hozni. Teológiájának középpontjában az isteni szeretet és jóság bemutatása állt, ezt akarta vonzóvá tenni. A változás és a maradandóság feszültségét is igyekezett megfogalmazni. Az Egyház életében a klerikalizmust, a triumfalizmust és a juridizmust (a jogi szemlélet túlhangsúlyozását) olyan jelenségeknek tartotta, amelyek megértek a változásra. E területen Yves Congar domonkos teológus volt rá nagy hatással.

Nemeshegyi Péter a szociális szentháromságtannak volt a képviselője. Ez azt jelenti, hogy az egymáshoz való viszonyt, a közösségséget,

a kapcsolatiságot és a reciprok viszonyrendszert hangsúlyozta. Ezzel hozhatók összefüggésbe a teremtett világ különbözőségei és hasonlóságai, de innen vezette le a demokrácia szükségességét is. Erőteljesen kapcsolódott a keleti keresztény hagyományhoz. Ennek megfelelően számára az Atya a forrás, az emberhez a Fiú és a Szentlélek áll közel. Krisztus ugyanakkor kicsinységében, szenvedésében és elhagyatottságában mutatja meg leginkább az Atyát.

Nemeshegyi Péter teológiájának meghatározó eleme volt az esztétikai beállítottság. A teremtett világ összefüggésében is szívesen beszélt a szépségről: ha valaki számára elfogadhatóvá akarjuk tenni Isten valóságát, akkor elsősorban a szépségre kell ráirányítanunk a figyelmét. Krisztológiáját a *Gaudium et spes* 22. pontjára alapozta: „Az ember misztériuma csak a megtestesült Ige misztériumában világosodik meg igazán.” Szerinte az evolúció is az isteni megtestesülés felé mutat.

Vámos Péter sinológus, a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) docense *Nemeshegyi Péter és a kelet-ázsiai vallástörténet* című előadásában elmondta, Péter bácsi missziós szolgálatának mintája Xavéri Szent Ferenc volt. Matteo Ricci SJ munkája során alakultak ki a missziós szolgálat főbb irányai: alkalmazkodni kell a helyi szokásokhoz, megtanulni a nyelvet. A kereszténységet a helyi kultúrába kell beilleszteni, a missziót felülről lefelé, azaz az uralkodó rétegtől elindulva folytatni. Emellett az európai tudományt is fontos közvetíteni. Jean Daniélou SJ és társai már a zsinat előtt is az inkulturációról gondolkodtak, amely szerint „nem veszekedni kell a keleti vallásokkal, hanem párbeszédet folytatni velük”.

Nemeshegyi Péter is ezeket az elveket követte Japánban. Az első pillanattól kezdve igyekezett nem külföldinek érezni magát. A helyiek a magyarokat könnyebben elfogadták, mivel Magyarország nem volt imperialista. Megtanulta a másokra figyelmet, átvette a japánok optimizmusát, a mosolygó ősharmonia iránti érzékenységet. Előadásai alkalmával latinul beszélt, majd rövid összefoglalást adott japánul. Két év után már önálló japán nyelvű előadásokat is tudott tartani. Tanítványainak mindig azt mondta: legyenek „száz százalékos keresztények, száz százalékos japánok, és száz százalékos mai emberek”. Négy száz felnőtt embert keresztelt meg Japánban.

Fehérvári Jákó OSB, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola rektora arról beszélt, hogyan jelent meg a II. Vatikáni Zsinat és a szerzetesség eszménye Nemeshegyi Péter életművében. Karl Rahner há-

rom korszakra osztja az Egyház történetét. Az első a pünkösdtől az első apostoli zsinatig tartó időszak, amikor a kereszténység egy kis zsi-

nem tagja az Egyháznak, sokkal inkább odatartozásról van szó, ami dinamikusabb megközelítésre ad lehetőséget. Nemeshegyi Péter szerint a II. Vatikáni Zsinat mindig a lényegi kérdésekre összpontosított, a Szentírást helyezte előtérbe, az Egyházra pedig Isten népeként tekintett.

Nemeshegyi Péter a zsinat tanításából azt is kiemelte, hogy a tökéletességre minden keresztény elhívott, vagyis a szerzetesség nem *status perfectionis*. A tökéletesség egyébként sem végleges állapot, hanem haladás. A szerzetesség jel, amely Isten teljes transzcendenciájára hívja fel a figyelmet. A szerzetes arra vállalkozik, azt szolgálja, hogy a „mindennél nagyobb Isten jelen lehessen a világban”.

Pecsuk Ottó, a KRE docense Nemeshegyi Péter és a Szentírás kapcsolatáról szólva elmondta, 1987-ben jelent meg a felekezeti közötti japán nyelvű *Biblia*. Nemeshegyi Péter a Katolikus Egyház delegáltjaként részt vett ennek létrehozásában, valamennyi szövegváltozatot átnézte, és sok ezer javítást ajánlott. Ugyanakkor megjegyezte, hogy dogmatikus nehézségek a fordítás során nem

ni Zsinatig tart. Ekkor mindenütt elterjed a kereszténység, amely a görög és a római világban megfogalmazott hitét adja tovább az egész világnak. A zsinat után válik igazán egyetemessé a Katolikus Egyház, ami azt jelenti, hogy a keresztény hitnek az egyes népek kultúrájába kell beletestessülnie.

Nemeshegyi Péter a krisztológiai paradigmaváltásokra is felhívta a figyelmet. Először Jézus Krisztus feltámadása, majd a megtestesülés, később a jézusi megváltás és a krisztuskövetés kerül a középpontba. A II. Vatikáni Zsinat olvasztja egyébe ezeket a különféle gondolkodási irányokat. A zsinat katolicitása befogad, megnyílik és teret ad: az ember

jelentkeztek. Nemeshegyi Péter a Szentírást a párbeszéd könyvének tartotta, a II. Vatikáni Zsinat *Dei Verbum* konstitúciójának fényében. „A kérés ima – ahogyan azt a *Bibliában* is olvashatjuk – befolyásolja Isten, akármilyen nehéz ezt összeegyeztetni a filozófiai istenfogalommal” – vallotta. A Szentírás magyarázata során Nemeshegyi Péter megkülönböztette az örök érvényű tanítást a korra jellemző felfogástól. A misztérióban igyekezett a japán gondolkodással összekapcsolni a keresztény igazságokat. Például úgy fogalmazott: Krisztus egy mester, egy szenszei, ám nem csak arra képes, hogy életünk elakadásain továbblenyídj, hiszen ő a halált is legyőzte.

Pecsuk Ottó arra is felhívta a figyelmet, hogy Nemeshegyi Péter Szent Pál apostol fekete-fehér látásmódját nem tudta a magáévá tenni, közelebb állt hozzá Szent Péter személye.

Délután *A szeretet útján – vallás- és tudományközi reflexiók Nemeshegyi Péter szeretet-értelmezéséről* címmel rendeztek kerekasztal-beszélgetést Perczel-Forintos Dóra, Banyár Magdolna és Hidas Zoltán közreműködésével. Ennek során rámutattak arra, hogy a szeretetet tudományos alapon rendkívül nehéz meghatározni. Az Abraham Maslow amerikai pszichológus által kidolgozott szükségleti piramis közepén foglal helyet a szeretet, ezzel pedig szembehelyezhető Szent Pál apostol megközelítése, mely szerint a szeretet a legnagyobb. E két szeretet azonban nem azonos. A szeretet önfeláldozást, önzetlenséget is jelent, megnyilvánulásában a kapcsolatoknak kulcsszerepük van. A szeretet ugyanakkor tanulható és tanítható is, nélküle elképzelhetetlen a valódi boldogság. Bár a szeretet társadalmi megjelenését igyekeznek mérni, a szeretet a szociológiának nem központi kérdése. A kutatások mutatói ugyanakkor nagyon ellentmondásosak, az Amerikai Egyesült Államok például a szeretetindex tekintetében az ötödik, ám mások elfogadásában csak a huszonötödik.

Ezután könyvbemutatóra került sor. Nemeshegyi Péter SJ élete egyik utolsó nagy munkájaként nekikezdett Endő Súsza *Csodálatos bolond* című regényének fordításába. A kötetről Ikematsu-Papp Gabriella műfordítót, Szigeti László szerkesztőt és Horváth Árpád jezsuita szerzetest, a Jezsuita Kiadó igazgatóját Végh Dániel kérdezte. A beszélgetőpartnerek hangúlyozták, hogy Endő Súsza sokak által ismert, Martin Scorsese által megfilmesített *Némaság* című regénye – amely japánban működő jezsuita misszionáriusokról szól – Nemeshegyi Péternek igazából nem tetszett. Ugyanakkor nagyra becsülte a keresztény író munkásságát, s amikor szóba került egy másik mű kiadása, a *Csodálatos bolondra* esett a választása. Szigeti László arra mutatott rá, hogy Endő Súsza valójában minden regénye ugyanarról szól: hogyan találkozik, esetleg ütközik a kereszténység a japán kultúrával. A *Csodálatos bolond* című regényben egy japán testvérpárhoz látogatóba érkezik egy korábban sosem látott levelezőpartner ismerősük, akiről kiderül, hogy bár nem úgy viselkedik, ahogyan azt elvárják, jósága vitathatatlan. Horváth Árpád SJ szerint

a regény üzenete, hogy a jóság az, ami képes úrrá lenni a reménytelenségen és a problémák halmazán. „A csodálatos bolond egy krisztusi figura, akiben nem nehéz ráismerni Nemeshegyi Péterre” – tette hozzá Szigeti László.

A konferencia zárásaként Nemeshegyi Péter SJ egyik kedvenc zeneszerzőjének, Wolfgang Amadeus Mozartnak a műveiből rendeztek koncertet Bihari Adél, Lehoczky Hajnal, Roska Dániel és Vékey Mariana közreműködésével.

Az esemény moderátora Lázár Kovács Ákos és Szigeti Szabolcs volt.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

Hajdúdorogra látogatott I. József melkita pátriárka

Hazánkba látogatott a három damaszkuszi pátriárka: II. Efrém Ignác szír ortodox, X. János görög ortodox és I. József melkita egyházfő. I. József fontosnak tartotta, hogy meglátogassa a magyar görögkatolikusok történelmi központját is. Kocsis Fülöp érsek-metropolita meghívására a pátriárka március 18-án, szombaton délbén érkezett meg Hajdúdorogra.

II. Efrém Ignác, X. János és I. József pátriárkát március 17-én, pénteken Novák Katalin köztársasági elnök fogadta Budapesten.

I. József másnap Kocsis Fülöp érsek-metropolita meghívására a Hajdúdorogi Főegyház-megye hittan- és liturgikusének-versenyének hajdúdorogi döntőjére látogatott el. A Szent Bazil Oktatási Központ történetének rövid megismerését követően a pátriárka beült a zsűri tagjai közé az egyik korcsoport liturgikusének-versenyén.

I. József ebéd utáni köszöntőjében elmondta: „Meglepődtem, mikor meghallottam az

éneketeket. Megható, hogy ennyi gyerek gyakorolja, imádkozza szertartásaitok ősi imádságait. Óriási kincs ez, amire nagyon büszkék lehetek. Hazaérve Szíriába el fogom mesélni, hogy a magyar görögkatolikus gyerekek milyen lelkesedéssel őrzik liturgikus hagyományukat. Ne lankadjon a lelkesedésetek, őrizzétek és éltesseitek ezt a szent hagyományt egész életetekben!”

Kocsis Fülöp érsek-metropolita és Seszták István helynök ezt követően átadták a Görögkatolikus Metropólia hívei által összegyűjtött adományt, melyet a földrengés által sújtott szíriai keresztények számára gyűjtöttek az elmúlt hónapban.

A köszöntők után a jelenlévők énekkel köszöntötték I. Józsefet, akinek ezután Kocsis Fülöp mutatta be a székesegyházat. A templom és az ikonosz-

táz történetét Dalanics Zoltán parókus ismertette, majd a hajdúdorogi görögkatolikusok nevében egy Monostory Viktória által készített rézkarcot ajándékozott a pátriárkának.

Ezt követően a melkita egyházfő és titkára egy gyönyörű kétszólamú, arab nyelvű Isten-szülo-imádságot énekelt, mely minden bizony-nyal először csendült fel a székesegyházban.

A pátriárka ezután elbúcsúzott, és a főváros felé vette az irányt, ahol a Rózsák terén arab nyelvű keresztényekkel találkozott.

Forrás és fotó: Hajdúdorogi Főegyház-megye

Az apátsági templom rekonstrukciója BÉlapátfalván

A Bükk hegység nyugati oldalán, a BÉlkő-hegy lábánál 1232-ben épült hazánk egyedüli, épségben megmaradt román stílusú ciszterci apátsága. A Nagybaldogasszony tiszteletére szentelt, torony nélkül épült, nyeregtetős, háromhajós és kereszthajós templom rekonstrukciós munkálatait 2022-ben kezdte meg az EBH Invest Kft.

Jelenleg kívül a tetőszerkezet felújítása, teljes héjazatcsere, valamint a kőrestaurátori munkálatok folynak. Ezzel párhuzamosan az épület belső részén is dolgoznak. Kocsis József építészvezető a Szent István Televízió kérdésére elmondta: folyamatosan zajlanak a régészeti feltárások, a járólapok felszedése megindult, a vonóvasazások, a falszerkezet megerősítése történik most.

Az apátság mellett múzeum és látogatóközpont is épült, melyek épületgépészeti munkálatait, szigetelését és

vakolását hamarosan megkezdik, a tervek szerint 2024 márciusától nyitják meg kapuikat.

**Forrás: Pap Ildikó/ Egri Főegyház-megye
Fotó: Federics Róbert/ Szent István Televízió**

„Történjen bármi, veled vagyok életed minden napján!”

Búcsúi szentmise Nagykanizsán

Március 20-án, Szent József, a Boldogságos Szűz Mária jegyesének ünnepén Varga László kaposvári megyéspüspök mutatott be búcsúi szentmisét a nagykanizsai Szent József-templomban.

Mint minden korabeli fiatalembernek, Józsefnek és kortársainak is megvoltak az álmai a jövőjéről; arról, hogy milyen házasságot szeretne, milyen jövőt önmagának, kedvesének és családjának – kezdte prédikációját a főpásztor. – Azonban Istennek is megvoltak az álmai Józseféről. Másképp gondolta József jövőjét, mint ahogyan azt ő saját magának megálmodta. Is-

vőmet, házasságot, családot? Mi lenne, ha elcsendesednénk? Nem menekülnénk, hanem megkérdeznénk Istent: Te mit terveztél rólam?

Van, aki ezt a kérdést már egészen fiatal korában felteszi, s talán is rá választ. Van, aki csak az élet delén kérdezi meg, akkor, amikor már megjelennek a halál jelei; amikor már kiderül, hogy nem olyan tökéletes az egészsége, nem olyan jó a munkabírása, és a sikerek sem jöttek be úgy, ahogyan szeretne volna, és gondok vannak a kapcsolataival is. Mi lenne, ha megkérdeznénk Istent: Te mit álmodtál rólam? Mit szeretted volna?

Soha sem késő felismerni Isten akaratát, és életünk utolsó pillanataig sem késő teljesíteni belőle azt, amit saját magunkra nézve felismertünk – hangsúlyozta a kaposvári megyéspüspök.

Isten elmondta a Szentírásban, hogy mit álmodott ró-
lunk. Józsefnek sikerült: szentté vált. Isten álma mindannyiunkról az, hogy szentek legyünk, miként ő maga, aki megálmodott, megalko-

ten álma az volt, hogy József lesz egyszerűlt Fiának a nevelőapja.

„Azért beszéltek az álomról, mert Józsefnek Isten álmában hozta tudomására a jövőjéről szóló tervét – mondta Varga László püspök. – Mindannyiunknak megvannak az álmai. Mindannyian álmodunk szép jövőt, jó egészséget, jó kapcsolatokat, szép házasságot, olyan egyházat és közösséget, mellyel ki lehet állni, melyet fel lehet vállalni. Mindenkinek megvan az álma, vágya a családjáról, s hogy milyen jövőt, hivatást szeretne. Azonban ahogy múlnak az évek, kiderül, hogy az álom és a valóság nem egészen passzol.

Amikor rádöbbennek, hogy a valóság egészen más, sokan megroppannak, és menekülőre fogják. Visszamenekülnek a múltba, a fiatal-kori álmaikkal, például megpróbálják újra az első szerelemmel. Mások előremenekülnek, s megmutatják, hogy nekik igenis igazak a terveik és álmaik.

Mi lenne, ha leülünk, s nem kényszeresen restaurálgatnánk a terveinket, álmainkat és a jövőnket, hanem megállnánk, és megkérdeznénk Istent: Te is ezt álmodtad rólam? Te is ezt gondoltad a munkámról, így gondoltad a jó-

tott bennünket, szent. Mindegyikünket szentnek szeretne látni. Isten nem fantáziál, álmodozik, az ő álma igaz, csak mi nem akarunk szóba állni az álmaival.

Gyakran egy életen át nagy kísérleteket teszünk arra, hogy magunk mellé állítsuk. Azt várjuk tőle, hogy ne legyen más dolga, mint teljesíteni a vágyainkat, terveinket, akaratunkat, akármire is vonatkoznak. De Isten nem ígérte meg azt, hogy aki hisz benne, az megússza a keresztet; azt sem, hogy aki hisz benne, annak minden álma valóra válik.

Ő azt ígérte, hogy történjen bármi, velünk van életünk minden napján. Vele kellene megvalósítanunk az ő akaratát, álmát magunkról – emelte ki homíliájában Varga László püspök. Szóba állunk-e Isten terveivel, rólunk alkotott álmával, hogy mi is szentek lehessünk nemcsak a mennyben, hanem már itt a Földön is? – tette fel a kérdést a főpásztor.

A szentmise végén Csorba Tamás plébános a plébánia udvarára invitálta a jelenlévőket, ahol szeretetvendégséggel vártak mindenkit az egyházközösség hívei.

**Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk**

Tegyük rendet magunkban és magunk körül!

Megújult a búcsúszentlászlói kegytemplom

Március 19-én, vasárnap Udvardy György veszprémi érsek ünnepi szentmise keretében megszentelte a belsőleg megújult búcsúszentlászlói kegytemplomot, majd megáldotta az épület előtt felsorakozott több száz motorkerékpárt és mezőgazdasági munkagépet.

Az ünnepi eseményen Tóador Szabolcs plébános elmondta: a kegytemplomot a Veszprémi Főegyház-megye, a hívek, Búcsúszentlászló, Nemessándorháza és Nemes-szentandrás önkormányzata, valamint a kormány támogatásával összesen mintegy ötvenmillió forintból korszerűsítették fél év alatt.

A búcsúszentlászlói templomba új gyóntatószékek kerültek; kijavították a mennyezet és az oldalfalak hibáit, felújították az ablakokat, az elektromos hálózatot; megtisztították a mellékoltárt, restaurálták a főoltár gyertyatartóit, megújították a padokat; új szélfogót helyeztek el, valamint helyreállították a kórust is – sorolta a plébános.

Az eseményen jelen volt Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, aki beszédében kiemelte: ha az egyházi vezetők, papok, hitoktatók, nagyszülők és szülők megmutatják a gyerekeknek a hazai búcsújáró- és zarándokhelyeket, amelyek az elmúlt évtizedben megszépültek, megújultak, akkor a következő nemzedékkel nem lesz gond. Ez a közösségi élmény ugyanis továbbviszi a kereszténységet, a hitet, a krisztusi tanítást.

Molnár Gyula, Búcsúszentlászló polgármestere arról szölt, hogy bár csupán alig két-

úgy fogalmazott: „Adja a Jóisten, hogy szándékunk egyezzen az ő szándékával, és ez a kegyhely ismét töltsse be a múltban már elért szerepét, hogy ennek a régióknak vallási szempontból megújító erőforrása legyen!” Nagyboldogasszonyunk. Egyházunk arra szólít, hogy tisztítsuk meg lelkünket, tegyük rendet magunkban és magunk körül – hangsúlyozta szentbeszédében a főpásztor. – Ennek gyönyörű példája a megújult templombelső, hiszen a szépség és a

tisztaság az ott lévőkét is megkívánja ugyanezt.

A nagybőjt abban segít, hogy a keresztiségi méltóságot szítsuk fel magunkban. „Jól akarok látni, jól akarok hallani, jó úton akarok járni. Az egész létemet, lényemet Istennek akarom odaadni. Lehet-e ez? Lehet, Isten csodájával!” – szögezte le a veszprémi érsek. Isten csodát tesz bennünk, de nekünk ezt akarni kell.

„Remélhetjük, hogy miután majd jól látjuk, jól érzékel-

jük, mi az, ami körülvesz, ki vagyok én, hogyan tekintsek az emberre, hogyan tekintsek a társadalomra, a kultúrára, akkor tudok jó ítéletet hozni, hogy mi is a feladatom méltóságomnak megfelelően” – hangzott el a főpásztor prédikációjában.

A szentmise után Udvardy György érsek megáldotta a felújított templom előtt felsorakozott motorkerékpárokat és munkagépeket is.

Szöveg és fotó: Halász Gábor

Ne zárkózzunk be, mert vakká leszünk!

Erdő Péter bíboros megáldotta Kisoroszi felújított templomát

Megtelt a Dunakanyar egyik legkedveltebb települése, Kisoroszi barokk műemléktemploma március 19-én, nagyböjt negyedik vasárnapján. Erdő Péter bíboros, prímás hálaadó szentmise keretében megáldotta a külsőleg felújított Szentolvasó Királynéja-templomot.

Lancendorfer István plébános, aki 2019 nyara óta áll a dunabogdányi és a kisoroszi katolikus közösség szolgálatában, örömet fejezte ki, hogy megújult „köntösben” fogadhatja a híveket abban a kis ékszerdobozban, amelyet 1755-ben építettek a birtokos Stahremberg gróf adományából. Köszöntőjében elmondta, hogy míg Nagy Konstantin császárnak a kereszt, a lepantói csatában harcolóknak a rózsafüzér, addig a mai embernek a kisebb-nagyobb csodák segítenek abban, hogy Isten titkait minél jobban megismerjék, megért-sék és megélik. Lancendorfer István úgy fogalmazott: a Dunakanyarban élőknek egy templom külső felújítása kellett mindehhez.

Salacz Ákos, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye főépítésze vezette a templom felújítási munkálatait. Tájékoztató elmondta, hogy Lancendorfer István plébános kérésére került sor 2020 szeptemberében az állapotfelmérésre a több mint háromszáz éves kisoroszi Szentolvasó Királynéja-templom falainak vízese-dése miatt. Ekkor derült fény a toronysisak fémlemezborításának hibáira és hiányosságaira is, így tavaly évben megtörtént a felújítás.

Az időkapcsolat – melynek tartalma: a főegyházmegye lapja, egy országos napilap, a forgalomban lévő néhány papírpénz, valamint pen-

drive-on a templom felújítási munkálatait megőrkítő dokumentumok – a torony keresztje alatti gömbbe helyezték 2022 novemberében.

Erdő Péter bíboros emlékeztetett, hogy nagyböjt negyedik vasárnapján Jézus Krisztus nevében jöttek össze a hívek a közös összefogással felújított templom megáldására. „Kérjük a mindenható Istent, fogadja kegyesen az elvégzett munkát, mint az emberi hódolat jelét, és amiként gondjaink-

amely az emberre borul, ha nem tudja, ha nem akarja elfogadni hittel Isten üzenetét.

Jézus az, aki nemcsak a világ világossága, ahogyan a János-evangéliumban többször is találkozunk vele, hanem a világosság megadója is. Ő az, aki az embert látni tanítja, aki az embernek a belső szemét is megnyitja a hitre. Ő a Küldött.

Emlékszünk arra, hogy hogyan gyógyul meg a szíriai Námán, ho-

neki, rábízva magát, és Isten megajándékozta őt a hittel. Megnyílik a szeme, de megnyílik a lelke is. Ezt a mai evangélium végén található, gyönyörű hitvallás foglalja össze. „Hiszek, Uram!” – mondja a vakon született, és leborul Jézus előtt.

Ugyanakkor van ennek a történetnek egy ezzel párhuzamos vonala is, amelyhez megint ez az ószövetségi hasonlóság adja meg a kulcsot. Ez pedig a hitetlenség. Mert a hit világossága és Jézus, a Küldött áll az egyik oldalon, a másikon pedig ott áll az elutasítás, a hinni nem akarás ereje. Többször is faggatják a vakon született, csak hogy más magyarázatot találjanak a gyógyulására, hogy ne kelljen elismerni Jézus küldetését igazoló csodának a meggyógyulását. És ebben az összefüggésben a hitetlenség oldalán megint csak párhuzam van Námán történetével. Hiszen Námántól eltávolzik a poklosság, meggyógyul. De a próféta szolgája, aki ezen nyereszkeskedni akar, aki nem az Isten erejére figyel ebben a csodában sem, hanem csak saját, földi hasznát nézi, ő lesz leprássá, amikor elkéri tőle az ajándékot. És Jézus azt mondja, hogy „ítélkezni jöttem e világra, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik lát-nak, megvakuljanak”. Ugye, furcsán hangzik ez a jézusi mondás, ugye, nehéz megérteni? De talán az Ószövetségnek a párhuzamából éppen ez látszik meg. Krisztussal eljött az Isten üzenete, az Isten szava hozzánk. És ez választás elé állítja az embert.

Aki azt hiszi magáról, hogy már a teljes igazságnak a birtokában van, aki azt hiszi, hogy lát, az megvakul, mert elutasítja az Isten igazi és végső üzenetét, ami Jézusban jön el.

Tehát aki lát, aki azt hiszi magáról, hogy mindent lát, az veszíti el a

világosságát, s aki elismeri, hogy eddig sötétségben volt, és ráhagyatkozik Jézusra, annak megnyílik a szeme a hitre és az üdvösségre.

Ezt üzeni nekünk a mai evangélium a nagyböjti készület idejére. Ismerjük el, hogy nem vagyunk birtokon belül, hogy van mit megbánunk, hogy van miért megváltoznunk, hogy másképpen kell látnunk magunkat és környezetünket, az egész életünket, mint eddig. Ha ezt elismertük, akkor hallgassunk Jézus szavára, s az ő akarata szerint induljunk el egy megújult úton. Ha ezt meg tesszük, akkor megkapjuk azt a kegyelmet, ami a hűsvétál mindenkinél az osztályrésze lehet.

Ha pedig elutasítjuk, akkor bezárkózunk, és akkor hogyan lehetne segíteni rajtunk? Kérjük tehát ennek a látásnak, ennek a hitnek, ennek az erőnek a kegyelmét! – zárta beszédét Erdő Péter bíboros.

Zsuffa Tünde
Fotó: Profusz Ádám

Jövő, amelyben helye van Istennek

Ternyák Csaba érsek meglátogatta Jászapáti katolikus iskoláit

Jászapáti három katolikus oktatási intézményében tett látogatást Ternyák Csaba egri érsek március 23-án. A vizitáció a helyi Kisboldogasszony-templomban ünnepi szentmisével kezdődött.

Prédikációjában Ternyák Csaba érsek egyebek mellett arról beszélt, hogy Jézus áll az emberiség történetének középpontjában.

„Krisztus a jövőnk” – így szól az április végi pápálatogatás mottója. E mottó mentén a főpásztor arra biztatta a diákokat, hogy olyan jövőt tervezzenek, amelyben helye van Istennek és az Egyháznak. Jézus nem a letűnt múlt, hanem a biztos jövő. Ha parancsai szerint élünk, akkor örök életünk lesz, hiszen a feltámadásban is követni fogjuk őt. A Krisztus-követésben határozott döntésre kérte a fiatalokat, ő az erőforrás, amire életünkben szükségünk van.

A szentmisén a három iskola diákjai és pedagógusai mellett jelen voltak a szomszédos települések oktatási intézményeinek vezetői és a térség közéleti szereplői.

Pócs János, a térség országgyűlési képviselője felidézte a főpásztornál tíz éve tett látogatását, amikor kérte, hogy az egyházmegye második legnagyobb templomának felújítását támogassa. Rámutatott, hogy a fiatalok a katolikus is-

kola nevelésének köszönhetően életük során tudnak majd különbséget tenni érdek

és érték között, és remélhetőleg büszkének arra, hogy egyházi iskolában kezdték meg tanulmányaikat.

Farkas Ferenc polgármester elmondta, hogy a kiváló oktatási, tanulási folyamat lehetőségét teremtette meg a magyar országgyűlés, amikor választási lehetőséget biztosított egyházi, állami és alapítványi fenntartásban működő intézményekben történő tanulásra.

„Ennek a folyamatnak az eredményeként Jászapáti is elindult ezen az úton, és a

fenntartásában lévő iskolák esetében lehetőséget biztosított az Egri Főegyházmegyevel történő közoktatási megállapodás megkötésére. Természetesen megmaradt a választási lehetőség Jászapáti lakosai számára, hogy továbbra is

állami fenntartású intézményekbe járassák gyermekeiket. Tíz év távlatából elmondhatjuk, hogy jó kezekbe kerültek a helyi általános és középiskolák.”

Kalmár Istvánné, a Szent Imre Katolikus Általános Iskola harmadik igazgatójaként mondott ünnepi beszédet és adott hálát az elmúlt tíz év örömeiért, eredményeiért. Elmondta, hogy az intézmény nyitott mindazon családok gyermekei számára, akik elfogadják a katolikus iskola szel-

lemiségét. Olyan légkörben szeretnék nevelni a gyermekeket, amely érzelmi biztonságot nyújt számukra. Jelenleg nyolc évfolyamon tíz osztályban 178 gyerek tanul, 127 alsós és 51 felsős.

A Szent József Katolikus Elektronikai Technikum, Gimnázium és Kollégium képviselőjében Halász Péter igazgató tekintett vissza az elmúlt évtizedre. Az elmúlt tíz évben képzési kínálatuk bővült. Érettségi, technikai, szakmai vizsgákat szerveztek, gépesítési, faipari, kereskedelmi, vendéglátóipari, mezőgazdasági ágazatokhoz tartozó szakmákban. A keresztény értékrenden alapuló iskolában

az oktatás mellett kiemelt figyelmet fordítanak a tanulók nevelésére, a hátrányos és hátrányos helyzetű diákok segítésére, az egyéni problémák kezelésére.

Farkasné Bessenyei Mária, a Gróf Széchenyi István Katolikus Gimnázium igazgatója köszönetet mondott az elmúlt években a településen szolgálatot teljesítő lelkipásztoroknak, amiért segítettek, hogy a gyermekek és a pedagógusok hitükben megerősödve végezzék mindennapi kötelezettségeiket, békességben és szeretetben éljék meg mindennapjaikat.

A szentmisét követően Ternyák Csaba érsek felkeres-

te az intézményeket, ahol megtekintette a gyermekek rövid műsorát és a teremtvédelmi naphoz kapcsolódó kiállításokat.

A Gróf Széchenyi István Katolikus Gimnáziumnak Szent II. János Pál pápa a védőszentje. A néhai Szentatyára a diákok ünnepi műsorral emlékeztek, az érsek pedig személyes emlékeit osztotta meg a jelenlévőkkel. Az iskola könyvtárában a szent pápa életét bemutató kiállítás nyílt, melyet néhány héten keresztül a diákok is megtekinthetnek.

Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Szent István Televízió

Az arany szívű feleség

Székel János püspök könyve Batthyány-Strattmann László hitveséről

(Folytatás az 1. oldalról)

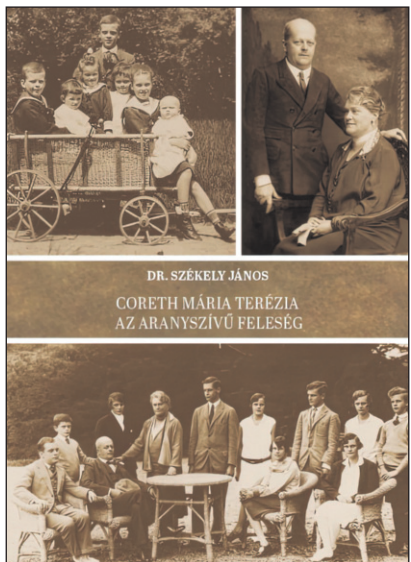
Egyik nyáron el is olvastam a Coreth Mária Teréziáról írt visszaemlékezéseket, közben jegyzeteltem, kommentárt fűztem hozzájuk. Megszületett bennem a gondolat, hogy megírok róla egy első életrajzot, amiből az is kiderülhet, hogy sok a vele kapcsolatos forrás.

Mindketten, férj és feleség, írtak naplót, emellett a tizenégy gyermekük közül többen is, náluk ez családi szokás volt. A gyerekek sokat írtak az édesanyjukról. Maradtak meg levelek is. Mindezekből össze lehetett állítani egy mély és sokatmondó életrajzot.

– Milyen főbb hatások érték gyermekként Coreth Mária Teréziát, melyek meghatározták későbbi életét, mély hitét?

– Boldog Batthyány-Strattmann László és Coreth Mária Terézia esküvője a bécsi Votivkirchében volt 1918. november 10-én. Godfred Marschall segédpüspök eskette őket össze, aki beszédében először a menyasszonynak gratulált, és Isten áldását kérte rá. Majd a vőlegényhez fordult, és elmondta, hogy ismeri a menyasszonyt keresztelése óta, amit szintén ő végzett, és ezért a vőlegénynek is szívből gratulál. A menyasszonyban ugyanis nagy kincs van, a szüleitől a legjobb örökséget kapta, „az apa szívét és az anya lelkét, ami kiváló ötvözet!”

Az édesapa, az osztrák Karl Coreth, Ferenc Ferdinánd trónörökösnek volt a nevelője. Kedélyes, sportos, kiemelkedően intelligens főúr

volt, aki nagyon szerette a lányát, s óriási hatással is volt rá. Fiatalon halt meg, ami nagy fájdalmat és hiányt okozott Coreth Mária Teréziának. Az édesanyja, Anna von Pankratieff, orosz származású. Az ő édesapja – vagyis Mária anyai nagyapja – Herszon városnak (ma Ukrajna) volt a kormányzója, mélyen vallásos orosz ortodox hívő.

Coreth Mária Terézia egész életre döntő hatással volt az a nyolc év, amit a Sacré Coeur nővérek bécsi iskolájában, kollégiumában töltött. Jó tanuló volt, nagy szívvvel szívta magába az ottani légkört, és ezt vitte aztán magával tovább. Az egyik húga, Lilly apáca lett. Nagyon mélyen vallásos családról van tehát szó. Mária-hoz életében a férje után Lilly húga volt a legfontosabb személy, a legtöbbet tőle tudunk Coreth Máriáról. Egészen hosszú visszaemlékezést írt róla és Batthyány-Strattmann Lászlóról is.

Coreth Mária Terézia vallásossága gyermeki, vidám és tiszta volt. Nem volt benne semmi görcsösség, erőltettség, mélyen a lelkéből fakadt. Emellett kifejezetten nőies egyéniség volt. Könnyen tudott sírni, ha valakitől elbúcsúzkodni kellett, vagy ha valaki megbetegedett; nagyon meghatódott. Ha egy inas ment el a háztól, olyan fájdalmat érzett, mintha családtag hagyta volna ott. Ugyanakkor nagyon tudott örülni is. A gyerekeik ugyanilyenek voltak: amikor az édesanyjuk hazatért egy-két nap távollét után, hatalmas ujjongással, hahózással, kiabálással rohantak hozzá. Vidám család volt az övék, amelyben jelen volt a kártya, a játék, a meseolvasás, de ezek mellett mindennap imádkoztak, szentmisére jártak.

– A Batthyány-Strattmann Lászlóról olvasott könyvek és püspök atya Coreth Mária Terézia-életrajza is erősítik bennem azt az érzést, hogy a feleség eszköz volt a Jóisten kezében, hogy a „szegények hercege” kihozza magából a legjobbat, az élet minden területén.

– Ez így van. Batthyány-Strattmann László a húszas éveinek a közepén kicsit céltalan, üres, magába forduló életet élt, kereste az útját. Egyetemre járt, de nem nagy lendülettel tanult, néha halasztgatta is a vizsgáit. A lánytestvérei érezték, nagyon jó lenne mellé egy jó feleség. Ők szemelték ki Coreth Mária Teré-

ziát. Az egyik fontos szempont – amellett, hogy nagyon csinos volt és vidám – a mély vallásossága volt.

A találkozásuk után Batthyány-Strattmann Lászlóban elindult a változás, lassan kiemelkedett az önmag körüli forgó, búskomor hangulataiból.

Később is így történt ez. Előfordultak nála mélypontok, nehéz periódusok, például miután egyéves korában, sok fájdalom után elhunyt egyik gyermekük, nagyon kedvet-

lenné vált. A felesége is nyilván borzasztóan szenvedett, de ő néhány hét után rádöbbsent: neki most az a dolga, hogy a férjét segítse, és ezt is tette. Ugyanez történt a legidősebb gyermekük, a húszévesen elhunyt Odön elvesztését követően. A trianoni békediktátum után is, amikor a családnak szinte menekülnie kellett Köpcsényből és Körmendre költöztek, Mária volt az, aki hamarabb talpra állt. Batthyány-Strattmann László Köpcsényen nőtt fel, rettenően kétségbe volt esve. Coreth Mária Terézia azonban hirtelenében kitalálta, mi a teendő: villámgyorsan létre kell hozni itt is a kórházat, amit ő rendezett be, ő hívta a mérnököket, építészeket. Néhány hét alatt berendezték a rendelőt, és Batthyány-Strattmann László lelki egyensúlya helyreállt, hiszen újból megkezdhet-e gyógyító tevékenységét.

Coreth Mária Terézia nagyszerű asszony volt, aki értett hozzá, hogyan mulassza el férjének a lelki nehézségeit.

Sokan állítják, hogy Batthyány-Strattmann László inkább emberkerülő volt, nem szerette a társaságot, a sok vendéget. Ebben is a felesége

segítette: a nagyobb eseményeken ő vitte a szót, köszöntötte a vendégeket, vidám légkört teremtett. Ünnepeken gyakran mentek hozzájuk a körmendiek, felköszönteni őket. Ilyenkor is a feleség állt a középpontban, aki beszélgetett az emberekkel, s mindezt őszintén, tiszta szívből tette. Ő volt a családnak a szíve-lelke.

– Boldog Batthyány-Strattmann László és Coreth Mária Terézia na-

lehetünk, hogy Isten kedveltjei közé számítunk, és ez tegyen derűssé bennünket, és őrizze meg egyensúlyunkat.” Coreth Mária Terézia hite nem ingott meg, hanem beragyogta ezt a nagypénteki sötétséget is. Erős hitével, szeretetével, hitből fakadó derűjével segített férjének, gyermekeinek a szenvedés óráiban.

– Mit üzen a jelenkor emberének Boldog Batthyány-Strattmann László és Coreth Mária Terézia házassága? Létezhet még a mai, különösen zaklatott korban, amikor a hagyományos értékek visszaszorulóban vannak, ilyen szeretetteljes család, vagy már csak a szép mese kategóriájába tartozik?

– Az egyik üzenete talán éppen az, hogy ma is lehetséges szeretetben élni, és ez boldogító. Gyönyörű azt is megfigyelni, mik voltak ennek a titkai. Az egyik a nagyon nagy tisztelet, amivel egymáshoz viszonyultak. Ez egyértelműen megmutatkozik a naplókban: nem tudják leírni a másik nevét anélkül, hogy kedves jelzőket ne írának mellé: kincsem, angyalom, arany szívű feleségem. Ez jött a szívből, a nehezebb pillanatokban is.

Óriási tapintat, tisztelet, szeretet. Meghatározta a kapcsolatukat az önzetlenség is, nem magukat keresték, hanem azt nézték, mi a jó a másiknak. Batthyány-Strattmann László egy életen át kedvesen udvarolt a feleségének, és ő is millió gesztust tett a férje felé. Egész nap arra törekedett, hogyan tudná minél jobban segíteni a férjét. Ha kellett, asszisztált neki a kórházban, ha úgy látta, nincs rá szükség, eljött, mást csinált, ami fontos. Nagyon lényeges üzenetet hordoz az ő kettőjük élete: a család, a szeretetben való élet ma is lehetséges, boldogító, kiteljesíti az embert, nem börtön a házasság. Az ember arra születik, hogy szeressen, hogy megtanuljon szeretni, és ajándékká tegye az életét mások számára.

*

Székel János Coreth Mária Terézia, az arany szívű feleség című könyve megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Isten terveinek szolgálatában

Szent József ünnepén megáldották az apákat Székesfehérváron

A székesfehérvári Kármelhegyi Boldogasszony-templomban a város papságával és az Országos Papi Otthon jelen lévő lakóival együtt mutatott be szentmisét Spányi Antal megyéspüspök az egyetemes Egyház védőszentje, Szent József liturgikus ünnepnapján. Az egykori szemináriumi templomban, ahol Szent József tiszteletére külön oltárt emeltek, püspöki áldásban részesültek a családapák, nagyapák.

A főpásztor Szent Józsefről mint a férfi küldetésének példaképéről beszélt. „A legnagyobb szentek sorában ünnepeljük, mégis a hívek szívében halványabban él a tisztelete. Ezért is volt fontos Ferenc pápa szándéka, hogy Szent József tiszteletét megerősítse, és az apák hozzá forduljanak közbenjárásért. A Szentírás szűkszavú az életéről, nem idézi szavait, de történeteket

tudunk róla... Amit biztosan tudhatunk, az mégis a legtöbb, amit emberről leírhattak, miszerint igaz ember volt Isten előtt” – hangsúlyozta a főpásztor, majd arról beszélt, hogy Szent József is megtapasztalta a lélek sötét éjszakáját, amikor összetörték családjáról és annak jövőjéről elgondolt tervei. De a Szentlélek indítására elfogadta Isten akaratát, és többé nem a saját álmai

megvalósításán dolgozott, hanem átadva az életét az isteni tervnek élt, és hűséges is maradt elhatározásában. A testet öltött Istennek, Krisztusnak és Anyjának védelmezője lett, gondoskodott róluk, így állt az Úr szolgálatába.

A megyéspüspök azt is hangsúlyozta, hogy Szent József példásan teljesítette Isten akaratát, hűségben kitartott apai küldetésében a nehézségek ellenére is. „Ha fel tudjuk fedezni, mennyire más terve van Istennek az életünkben, mint amit mi elgondolunk róla, akkor eljutunk az igazsághoz, ami szabaddá tesz minket az Úr tervének megvalósítására. Szent József igazi, méltó példakép, tanítómesterünk

ebben, mert mindannyiunk életében vannak döntési helyzetek, amikor vagy magunkat akarjuk megvalósítani és sajnálkozunk, hogy nem sikerül elképzeléseinket valóra váltani, vagy hagyjuk, hogy az Úr vezesse életutunkat. Fel kell tennünk a kérdést: akarjuk-e, hogy Isten terve váljék valóra bennünk” – mondta a főpásztor, és arra buzdított minden jelen lévő apát, merjen napról napra igazabb emberré válni Isten előtt, és hagyja kibontakozni az ő terveit a minden napokban. A szentmise végén a megyéspüspök Szent Józsefnek, a családok őrének, az édesapák példaképének közbenjárását kérte, hogy az apák imádságra, hitre, az istentisz-

teleten való részvételle, becsületes munkára neveljék gyermekeiket.

A záróáldás után Spányi Antal püspök külön megáldott minden megjelent édesapát és nagyapát. A Székesfehérvári Egyházmegyében a

hagyomány szerint minden templomban megáldották az édesapákat, kérve Szent József közbenjárását és áldását rájuk és családjuk életére.

Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye/Berta Kata
Fotó: Kovács Marcell

Lélekmentő szolgálat

Németh Emma SSS a száz éve alapított Szociális Testvérek Társaságáról

(Folytatás az 1. oldalról)

– Mi volt a szociális testvérek karizmája?

– Slachta Margit a krisztusi törvényekre épülő társadalommal szerette volna megelőzni és orvosolni a szociális ínséget. Szerinte a legszociálisabb tett az emberek elvezetése Istenhez, a kapcsolatok helyreállítása Istennel és az emberekkel. Ezt ő lélekmentésnek nevezte. Ez a gondolat az Egyház szociális tanításában később II. János Pál pápánál olvasható, aki szerint a po-

tabbak voltak, így a szegények, a nők, az árvák, a lenygel menekültek és a zsidók mellé. Újságcikkekkel, előadásokkal, világnézeti kurzusokkal, a Szentatya beszédeinek mozifórumokon való ismertetésével igyekeztek felvilágosítani az embereket, majd a társaság valamennyi házát megnyitották az üldözöttek előtt. Az anyaházban adtak menedéket Heltai Jenőnek és Radnóti Miklós feleségének, Gyarmati Fanninak, de mellettük sok más üldözöttnek is. Több mint ezer embert fogadtak be a társaság házaiba. A menekítésben együttműködtek a

– Slachta Margit mikor volt országgyűlési képviselő?

– Először 1920-tól 1922-ig, aztán 1945-ben és 1947-ben is megválasztották, de az iskolák államosításakor megvonták a mentelmi jogát, és kizárták a parlament munkájából. A következő választásokon már nem indulhatott.

– Ő mikor emigrált?

– Még a feloszlítás előtt. De amikor elhagyta az országot, nem emigrálni akart: azért szökött át a határon, hogy elvégezze a nyugati test-

megsokszorozódott. A feloszlítás után közülük valamennyi, Magyarországon élő testvér titkos, az állambiztonság számára „láthatatlan” külső testvér lett.

Ezt az tette lehetővé, hogy Margit testvér már a megalakuláskor kétféle életformát vezetett be: a belső és a külső testvéri életformát, amelyek teljesen egyenjogúak. A különbség annyi, hogy a belső testvérek közösségben élnek, a külső testvérek pedig nem, és ez utóbbiak a feloszlítás előtt is titkosak voltak, nem viseltek semmilyen megkülönböztető jelet. Négy oka le-

gyakorlatra vagy Svájcba, a káptalanra. A külföldön élő testvérek is ide látogathattak.

Előfordult, hogy ha az előjárót éppen fogva tartották, a fiatal testvér a börtön körül

„

Célunk, hogy az Egyház társadalmi tanítását egyre jobban a magunkénak ismerjük fel, rálassunk a világ komplex társadalmi-ökológiai valóságára, és ne menjünk el a szélsőségek irányába. Amikor meg akarunk oldani egy szociális helyzetet, azt a krisztusi igazságok alapján tegyük

sétálva mondta el a fogadalmi imát. Később gyóntatószékben tettek fogadalmat az új tagok. A nyolcvanas években zárt templomban éjszaka már többen is jelen lehettünk a fogadalomtételeken. A fiatalok parkokban, fürdőkben, nyelvéra címén vagy temetőben találkozhattak, tanulták a regulát, lelkinapot tartottak. Amikor 1983-ban beléptem a társaságba, az idősekkel még nem ismerhettük egymást, de már testvéralakosokban tartottuk a kisközösségi összejeveleteket. Pünkösdvasárnap a testvérek az Egyetemi templom 11 órás szentmiséjén találkoztak, „feltűnésmentesen”. Az első fogadalmamat én egy Szegváron élő testvér lakásában tettem. A szüleink sem tudhattak arról, hogy a szerzetesi életet választottuk. Sok kalandunk volt az illegálitás alatt, kreatívnak kellett lennünk. Nem foglalkoztunk azzal, van-e köztünk besúgó, bár a korábbi években ilyen eset is előfordult.

– Az 1989-es újraindulás után változott a karizmájuk?

– A karizma nem változott, csak a konkrét történelmi események. Más neve van az uralkodó szellemi irányzatnak, amely éppen manipulálni próbál. Az alapvető kérdés mindig az, hogy Krisztus mellett döntünk, vagy ellene. A legfontosabb feladatunk, hogy segítsük az embereket kapcsolat építeni Istennel és ebből fakadóan egymással is. A Szentlélek Úristen az, aki mindig megmutatja, hogy az adott körülményben mi a konkrét szolgálatunk. Amikor Európának a szépséggel való evangelizálását hirdette meg a pápa, belépett hozzánk öt művész. Az egyházi iskolák újraindításakor sok pedagógusunk volt. Most a társadalom mentális egészségi állapota miatt több pszichológus, lelkipásztor, lelkipáter van közöttünk. Emellett vannak orvos, jogász, egyházjogász, közgazdász, szociális munkás,

gyógypedagógus, hitoktató testvéreink is. Azokra a területekre is eljutunk, ahová más szervezetek nem. Ha például egy szociális testvér szülésnőként, orvosként, ápolóként dolgozik, nemcsak azt nézi, hogyan tudja a legjobban betölteni a munkakörét, hanem azt is, hogy a még hatékonyabb feladatvégzéshez milyen változásokat lehetne véghezvinni a kórház életében. Az egyik gyógypedagógus testvérünk, aki sérültekkel foglalkozik, és látja a rendszer nehézségeit, olyan végzettségeket szerzett, amelyekkel segíthet a jövő gyógypedagógusainak megfelelő tudásanyag-gal való felvértezésében. A szegedi egyetemen tanít, most írja a habilitációját, de tovább dolgozik a sérültekkel is.

– Ma milyen feladataik és célkitűzéseik vannak?

– Szeretnénk rámutatni arra, ma hogyan mérgeznek minket az ideológiák. Célunk, hogy az Egyház társadalmi tanítását egyre jobban a magunkénak ismerjük fel, rálassunk a világ komplex társadalmi-ökológiai valóságára, és ne menjünk el a szélsőségek irányába. Amikor meg akarunk oldani egy szociális helyzetet, azt a krisztusi igazságok alapján tegyük, irgalommal figyelve a szükségben lévő emberre, csoportokra. Szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a háború csupán a jéghegy csúcsa. Ha nem térünk meg, elveszünk. Elkötelezett keresztény életre hívjuk az embereket, ezért imádkozunk, tartunk előadásokat, s reményeink szerint a jövőben egy podcast is segíti majd ennek az üzenetnek az átadását. Dolgozunk a nő-, a gyermek- és a családvédelemben: egy védőnő testvérünk a nőiség értékeire oktatja a kamaszokat, egy másik testvér a test teológiáján keresztül tanítja az embereket. A Tiszta Szívek-imaestektől a karizmatikus megújulásig, az Imádság Háza mozgalmától a jezsuita lelkipáter-képzésig sok mindenben részt veszünk.

– A centenáriumuk alkalmából idén januárban Ferenc pápa fogadta a Szociális Testvérek Társaságának küldöttségét. Az Ön számára mi az üzenete ennek a találkozásnak?

– Hihetetlen nagy élmény volt beszélgetni a Szentatya-val, és megtapasztalni, hogy az Egyháznak fontos a szerzetesség és a mi karizmánk is! Már Sára testvér boldoggá avatása megerősítette, hogy a szociális testvéri életút az élet-szentség útja lehet. Pápai jogú közösség vagyunk, áldásával a pápa az Egyház áldását adja az életünkre és a munkánkra. A Szentatya arra buzdított bennünket, hogy legyünk közel az emberekhez a társadalmi élet minden szintjén, beleértve a legmagasabbakat is. Legyünk a befogadás emberei, hogy kortársaink rátaláljanak az evangélium útjára!

Vámossy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

litikai, gazdasági, társadalmi struktúrákon lehet és kell is változtatni, de ha a bűn struktúráit nem változtatjuk meg, akkor semmit sem tettünk, hiszen minden rendszerben a személy, az ember cselekszik, aki bűnös. Ha ő nem tér meg, akkor a legtokéletesebbe is beviszi a korrupciót és a bűnt. Slachta Margit vallotta, hogy ami a krisztusi igazságok és a tízparancsolat ellen van, az nem szolgálja a közjót. Az ideológiák sem az emberhez méltó életet szolgálják. Az ember nem tud a másinak sem jogot, sem erkölcsöt diktálni; amennyiben ezt megteszi, embertelen társadalmat hoz létre. A testvérek kezdetől fogva szembeszálltak a pusztító ideológiákkal, a náciizmussal és a kommunizmussal. Slachta Margit azt mondta nekik: mi nem kedélyes szalonok műkedvelő hölgyei vagyunk, hanem a Szentlélek Úristen harcosai. A Szentlélek tisztelete legalább annyira fontos volt, mint a szociális közéleti munka.

– A világháború alatt zsidókat is mentett a társaság.

– A testvérek látták, hogy a zsidókat deportálják, munkaszolgálatra viszik. Nem volt nehéz megállapítani, hogy ez összeegyeztethetetlen az isteni törvényekkel és az emberi méltósággal. Mindegy, hogy az ember nő vagy férfi, zsidó vagy keresztény, ugyanazok a jogok illetik meg a teremtettségéből következően. A testvérek mindig azok mellé álltak, akik a legkiszolgáltatot-

püspöki konferenciával, a Magyar Szent Kereszt Egyesülettel és egyéb szervezetekkel is.

– Salkaházi Sára vértanúsága hogyan hatott a társaság tagjaira?

– A háború miatt nem volt megfelelő az információáramlás. Még akik a Bokréta utcában voltak, azok is csak másnap reggel tudták meg, mi történt. Valaki elmondta nekik, hogy Sára testvért kivégezték a menekítettek egy csoportjával és Bernovits Vilma hitoktatóval együtt. Ez a hír Erdélybe sem jutott el. Az ottani testvérek egyik ismerősének a fia a fronton harcolt. Egyszer az a hír érkezett róla, hogy odaveszett, de az apja nem merde ezt megmondani a feleségének. Az egyik alkalmazottjuk aztán csak elmondta az édesanyának, de ő nem hitte el, hogy meghalt a fia. Egy szentmise után az előjáró testvér, megszánva az aszszonyt, jelet kért: ha Sára testvér valóban vértanú lett, adjon az Úristen bizonyítékot, hogy a fiú életben van, vagy meghalt. A fiú még aznap hazaérkezett. Sára testvér vértanúsága ilyen módon is jelen volt a testvérek között.

A háború után a testvérek egy lelkigyakorlaton összeállítottak egy istendicsérő jegyzőkönyvet, amelyben megfogalmazták, hogy megmenekültek, nem halt meg senki, csak aki önként ajánlotta fel az életét Istennek. Sára testvér ugyanis a testvérekért, különösen a gyengékért, az üldözöttekért ajánlotta fel magát.

vérek évek óta elmaradt vizitációját. Az Amerikában élő és az itteni testvérek lebeszélték a hazajövetelről. Még Pio atya véleményét is kikérték, aki szintén ezt az álláspontot képviselte. Margit testvérnek ez nem volt könnyű.

–Mikor oszlatták fel a társaságot?

– 1950-ben történt meg a szerzetesrendek feloszlítása, köztük a társaságé is. Egy éjszaka elvittek mindenkit a rendházakból, internálták őket. Egy testvérünk a feloszlítás másnapján, reggel akart jelentkezni, őt már az állambiztonságiak fogadták. Az illegálításban aztán mégis belépett a társaságba.

– Volt, akit bebörtönöztek?

– A magyarországi testvérek közül többen kerültek börtönbe, volt, aki a társaság illegális működtetése, mások az ifjúság körében végzett, államellenesnek számító tevékenység, ismét mások illegális határátlépés miatt. A Buffalóban élő testvérektől és Margit testvértől jöttek olyan jelzések, hogy aki jónak látja, menjen ki Amerikába. Többen átszöktek a határon. Közülük egy testvért megöltek, és börtönbe zárták, akiket elfogtak.

– Hogyan élték túl az illegálitást?

– A feloszlításakor a társaság létszáma a jelöltekkel együtt közel négyszáz fő volt, a kezdeti harmincas létszám

hetett a külső testvéri életforma választásának: a legfőbb a küldetés, hogy az emberek között elvegyülve hatékonyabban tudjanak evangelizálni; egy másik ok, hogy a családban a rászoruló szülőket gondozni tudják; indok lehetett a harminc év feletti életkor, a negyedik, később prófétainak bizonyuló ok pedig az esetleges egyházüldözés volt. A rend feloszlításakor ez utóbbi ok miatt az előjárók kihirdették, hogy mostantól mindenki titkos külső testvér, s ez biztosította az élet és a küldetés folytonosságát. Ezekben az évtizedekben leginkább az eljövendő Isten országáról való jeltelen tanúságtétel volt lehetséges, ez is csak a börtön árnyékában. Örömmel vállaltuk ezt a kockázatot is. A Magyarországon illegálisan jelentkező testvéreket a buffalói püspök fogadta el és vette fel egyházjogilag is érvényesen a társaságba. Hozzá tartoztak ugyanis a Buffalóban élő testvéreink.

– Nehéz elképzelni, hogyan tudtak a kommunizmus alatt kapcsolatot tartani akár Slachta Margittal, akár egymással...

– A levelezés virágnyelven folyt. Slachta Margitot a testvérek nagymamának emlegették. Vele nem igazán találkozhattunk, sőt a nyugaton élő testvérekkel sem, mégis megtapasztaltuk, hogy a Szentlélek ugyanazon az úton vezetett bennünket. A hetvenes, nyolcvanas években már ki tudtunk menni Németországba lelki-

ÉLETJÁRADÉK

KATOLIKUS szellemiségű iroda ingatlanért életjáradéki szerződést intéz ügyvédi háttérrel és garanciával. Keresen bátran, amennyiben elmúlt 65 éves, és szeretne élete végéig havonta jelentős nyugdíj-kiegészítést kapni! T.: 06/70-330-0960

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPENZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

FIGYELEM! Régi és használt kar- és zseborákat hibás állapotban is felvásárolunk. T.: 06/30-083-3146 Üzletünk címe: Budapest XII., Alkotás utca 1.

25 ÉVE BUDÁN működő, keresztény régiségbolt aranyat, ezüstdíszeket, karórákat, Zsolnay porcelánokat, régiséget, hagyatékat vásárol. T: 06/20-9727-403

INGATLAN

HOSSZÚ TÁVRA KIADÓ Budapest, a II. kerületi Ali utcában, kertes téglaház 1. emeletén egy 56 nm-es, másfél szobás, frissen festett és mázolt, félig bútorozott, gázfűtéses, panorámás lakás egy vagy két nem dohányzó sze-

mélynek. Hűtő-fűtő klíma, internet és kábeltevé bevezetve. Jó tömegközlekedés, csendes környék. A közös költség 12 ezer Ft/hó. Kéthavi kaució szükséges, kisállat nem hozható. Bérleti díj: 220 ezer Ft/hó. Érdeklődni lehet: 06/30-975-1697

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén hánál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uveg-festes-stainedglass.hu

IMAÓRA

Kútövölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Gálgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítaszcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várnak. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztelő híveket közös imádságra minden elsőszombaton 10 órától. Zárandokcsoportok bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Szentmisek Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: április 5., szerda; május 6., szombat; június 6., kedd. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiseket 7 órakor élőben közvetíti a budapesti Városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió.

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagybaldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): április 6-án 18 órától 9-én 13 óráig hűsvéti lelkigyakorlat Ft. Bakos Rafael karmelita magiszterrel. Május 11-én 18 órától 14-én 13 óráig Ft. Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A gyógyító és szabadító Jézus”. Május 26-án 18 órától 29-én 13 óráig pünkösdi lelkigyakorlat Ft. Szabó Bertalan domonkos házfőnök atyával. Június 8-án 18 órától 11-én 13 óráig Ft. Kardos Csongor ferences házfőnök atya lelkigyakorlata „Szent Ferenczel

JÉGKORSZAK
A MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM VÁNDORKIÁLLÍTÁSA
2023. Február 18-tól
2023. Április 23-ig
Mindszentyneum
Zalaegerszeg
BATHYÁNY LAJOS UTCA 4-6.

JÉGKORSZAK
GYERMEK, FELSŐ, FELNŐTT, LÁDOGY
CSOPORTOS BEJELNTKEZÉS: 91-999-332
WWW.MINDSZENTYNEUM.HU

az Isten dicséret útján”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárs csoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2023. április 12., 26.; május 10., 24. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

„Minden vég egy új kezdet” címmel lelkinapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villator 7–9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2023. április 14., péntek 14 órától április 16., vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját, törölközőt, és jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

EMLÉKMISE

Regőczy István-emlékmise virágvasárnap. 2023. április 2-án 10.30 órakor szeretettel várunk mindenkit háláadó szentmisére a kútövölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolnába (Budapest XII., Regőczy István tér) Regőczy István atya, az Isten vándora pappá szentelésének (1943. március 28.) 80. évfordulóján!

TEREMTÉSVÉDELMI KERESZTÚT

Nagybőjt utolsó szombatján, április 1-jén teremtésvédelmi keresztutat tartanak Ravasz és Pannonhalmi között Hortobágyi Cirill főpápat vezetésével, a Pannonhalmi Területi Apát-ság szervezésében. Gyülekező 10 órától a ravaszi Szent Márton-templomnál, ahonnan minden résztvevőt bevárva, közös imádság után indulnak útnak, majd a pannonthalmi Szent Márton-bazilikába érkeznek meg. A tervezett útvonal kilenc kilométer hosszú, szintkülönbsége 140 méter, időtartama 3,5–4 óra. A szervezők kéri, hogy minden érdeklődő jelezze részvételi szándékát az 5t@osb.hu e-mail-címen.

KONFERENCIA

„Irgalmad az egekig ér” címmel Országos Irgalmasság Konferenciát rendeznek a budai Szent Imre-templomban (Budapest XI., Villányi út 15.). április 15-én, szombaton 9–16 óra között. A konferencián tanúságot tesznek többek között a szociális testvérek és a vere-segyházi Boldog Brenner János férfikör tagjai. 12 órakor Mohos Gábor püspök celebrálja a szentmisét, a 15 órakor kezdődő szentségimádást Kemenes Gábor atya vezeti. Kapcsolat, információ: Szkaliczki Örs plébános nevében Csillag Éva (06/30-232-8445), Csillag Péter (06/30-201-1073), csillagevamaria@gmail.com Mindenkit szeretettel várnak.

ÖKUMENIKUS IMAÓRA

A Sant'Egidio közösség az idei nagyhétben is ökumenikus imaórán emlékezik meg az „új vértanúkról”, keresztényekről, akik az elmúlt években a világ számos pontján életüket adták az evangéliumért. Olyan testvéreink ők, akik háborús körülmények között a békét, az igazságtalanság és az elnyomás közepette a szegényeket szolgálták; üldözések közepette sem mondtak le arról, hogy megvallják a hitüket; nem akarták mindenáron megmenteni az életüket, hanem Jézusért és az evangéliumért hagyták elveszni, így örökre megnyerték azt. Az imaórát Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök vezeti. Imádsággal szolgál Fabiny Tamás evangélikus elnök-püspök, valamint más, ortodox és protestáns egyházak képviselői. Helyszín és időpont: Egyetemi (Kisboldogasszony-) templom, (Budapest V., Papnövelde utca 8.), 2023. április 4., kedd, 19 óra.

HITÉLETI CSOPORT KÁRPÁTALJAIÁKNAK

A Kárpátaljáról érkezett katolikus hívek számára hitéleti csoport alakul a budapest-pasaréti Páduai Szent Antal Plébánián (Budapest II., Pasaréti út 137. A hittantermet a templom jobb oldalán lévő porta felől lehet megközelíteni). A cél az, hogy a csoport segítsen az új életkörülmények között megtalálni az Egyházhöz tartozás erősebb szálait, és tagjai egymásnak is támaszt nyújthassanak jelenlegi életkörülményeik hittel való megélésében. A csoportot Lengyel Donát ferences atya vezeti, aki maga is

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,

valamint

ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <http://szgp.hu>

majd egy évtizeden át volt a nagyszőlősi ferences misszió tagja. Időpont: minden hónap 4. csütörtökén, 19.30 órától. A jelentkezéseket a pasapaleb@gmail.com címen várják.

JEGYESISKOLA

Hatalkalmas keresztény jegyesiskola indul februárban a budapesti egyetemi lelkeszség szervezésében, a Magyar Szentek templomában (Budapest XI., Magyar tudósok körútja 1.). Jelentkezés e-mailben: egylelkbp@gmail.com, Héray András egyetemi lelkesznél. Kezds 19 órakor, április 5., Ünnepek, szimbólumok – Héray András egyetemi lelkesz. Az elvégzett kurzusról igazolást adnak.

HALÁLOZÁS

Buzgó imáiba ajánljuk Csulits Katalin Lujza nővér, Szent Vince Szeretet Leányai Társulata tagjának lelkét, aki életének 99. évében és szent hivatásának 79. évében, 2023. március 14-én az örök hazába költözött. Elhunyt nővérünket

2023. március 24-én, 15 órakor helyeztük örök nyugalomra a budaörsi temetőben. Az engesztelő szentmiseáldozatot lelki üdvéért temetése napján 6.30 órakor ajánlottuk fel társulatunk Ménesi úti kápolnájában.

LEJÁRT SÍRHELYEK

A rádi római katolikus egyházközség értesíti a lakoságot, hogy az egyházközség az általa fenntartott temetőben a legalább két éve lejárt használati idejű temetési helyeket 2023. szeptember 1-jén megszünteti. Érdeklődni az egyházközség gondnokánál lehet a 06/30-826-4969-es telefonszámon.

IDÉZÉS

A Székesfehérvári Püspöki Bírószág tisztelettel megidézi az ismeretlen helyen tartózkodó Górnai László alperest (született: Tatabánya, 1971), hogy a Jeszenszky contra Górnai köteléki perben 2023. április 11-én, kedden, 11 órakor a Bírószág Székhelyén (8000 Székesfehérvár, Arany János u. 1.) megjelenni szíveskedjék. – Hajdu Ferenc bírószági helynök, Porvan Irén Scholastica bírószági jegyző.

KÖZHASZNÚSÁGI TÁJÉKOZTATÓ:

Az Alapítvány a papnevelés támogatására és az Esztergomi Érseki Szeminárium újjáépítésének segítésére közhasznúsági jelentése a 2022. évről:

Alapítványi bevétele: 4 426 ezer Ft. Ebből adomány: 3 204 ezer Ft, bankamat: 1 ezer Ft, 1% adófelajánlás: 79 ezer Ft.

Kiadás: 3 078 ezer Ft. A kuratórium határozata alapján oktatás, szociális segély és egyéb szociális támogatás nyújtása papnövendékek részére, továbbá sportszervizálás, egészségügyi támogatás, kulturális kiadások és könyvvásárlás történt a papnövendékek és a könyvtár számára.

Az alapítvány költségei: fenntartás, bank- és postaköltség, nyomtatvány, vásárlás, hirdetés. A felajánlott 1%-okból befolyt összeget teljes egészében a papnövendékek szociális támogatására fordítottuk. A közhasznúsági beszámoló megtekinthető az alapítvány irodájában.

A kuratórium köszöni az eddigi támogatásokat! Kérjük, hogy a jövőben is segítsék alapítványunkat adójuk 1%-ával!

Adószámunk: 19144919-1-11

KÜZDELEM A LELKEKÉRT

Manipulált hagyományok, szocialista ünnepek

Az Új Ember/Magyar Kurír és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága együttműködésében Küzdelem a lelkekért címmel cikksorozatot indítottunk az ateista pártállamnak az egyházakkal kapcsolatos tevékenységéről a hatvas évek Magyarorszáján. A sorozat következő részét alább közöljük.

A kádári vezetés a hatvanas években nagy erőket mozgósított, hogy az úgynevezett társadalmi ünnepek győzelmeskedjenek a hagyományos egyházi-vallási és családi ünnep felett. A jelentős életfordulókhoz (születés, felnőtté válás, házasság, halál) kötődő tradicionális szertartások elemeit átvéve deszakralizált formákat dolgoztak ki, míg a vallásgyakorlás hagyományos megnyilvánulásait (búcsúk, körmenetek) változatos eszközökkel igyekeztek elsovasztani.

A második világháború utáni politikai változások hazánkban is együtt jártak a társadalmi értékek, értékrendszerek átalakulásával, sok esetben erőszakos átalakításával vagy legalábbis annak kísérletével. Az individualizmus, az atomizálódás és a szekularizáció erősítésével párhuzamosan megkezdődött az évezredes vallásos hagyományok, illetve az azokhoz ezer szállal kapcsolódó ünnepek kiüresítése és elsovasztása. Felszámolták a hagyományos rituális évet, amelyet évszázadokon át a keresztény, valamint az egyéni, a családi és a helyi közösségi ünnepek határoztak meg. Helyébe az új ideológiának és a hatalmi körülményeknek megfelelő szocialista naptári ünneprend lépett, amely 1989/1990-ig meghatározta és formálta a magyar társadalom életét.

Munkaszüneti nap lett április 4., a „felszabadulás” kijelölt dátuma és november 7., „a nagy októberi szo-

cialista forradalom” ünnepe. Kiemelt jelentőséget kapott május 1. és új tartalmat, megjelenési formákat augusztus 20. A Mikulás helyett a

A Mikulás helyett a Téliapó érkezett december 6-án

Téliapó érkezett december 6-án, a káracsnyi ünnepség helyett pedig „fenyőünnepet” tartottak az iskolákban, az óvodákban és a munkahelyeken. (<https://fortepan.hu/hu/photos/?id=123474>)

A szocialista rítusokat megpróbálták ráerőltetni a társadalomra, a családi ünnepek színhelyeit pedig áttenni a templomokból a kultúrházakba, művelődési otthonokba, házasságkötő termekbe.

A siker azonban nem volt átütő. Ahogy a Magyar Szocialista Munkáspárt agitációért felelős munkatársai fogalmaztak: „el kell jutnunk ahhoz a következtetéshez, hogy főként a születés és a halál »misztikumuma« az a pont, amely megfontolásra készíti az embereket, ahol megtorpannak – és ahol a számukra megmagyarázhatatlan, a kiszámíthatatlan ismét visszaviheti őket a vallás útvesztőibe”. Hogy ez a megállapítás meny-

nyire jogos, azt a korszak statisztikái is jól mutatják. A hetvenes évek elején az újszülöttek közel nyolcvan százalékát még – gyakran titokban –

megkeresztelték, a temetések több mint kétharmadát pedig egyházi szertartás keretében tartották. Egyedül az esküvők valamivel több mint fele zajlott már „társadalmi szertartás” szerint. (<https://fortepan.hu/hu/photos/?id=59867>)

A propagandagépezet számos módszerrel igyekezett megnyerni a lakosságot, hogy a szocialista ceremónia mellett döntsenek. Saját megfogalmazásuk szerint „az egyházi szertartások pusztá tagadása nem szünteti meg az emberek »ünnepigényét«: meg kell találni azokat a pozitív tartalmakat, melyek a szocialista együttélés humanizmusát, kollektívizmusát a legmértőbben hangsúlyozzák”. Gyakori volt, hogy a keresztelő kiváltására kitalált „névadó ünnepséget” az üzem, a vállalat vagy valamely szervezet értékes ajándékokkal igyekezett vonzóbbá tenni a dolgozók számára. (<https://>

fortepan.hu/hu/photos/?id=22547) A propaganda szerint „egyre több az olyan ember, aki politikai, ideológiai és tudományos ismeretei meg lelkiismereti szabadsága tudatában családi és társadalmi ünnepek alkalmával nem igényli az egyházi szertartást. Igényel azonban valami mást: új életünkől fakadó új tartalmat”. Ugyanakkor a belső elemzések tisztában voltak a konformizmus és az elvárások erejével a munkahelyeken,

vő kezdeményezésként, társadalmi nyomásra születtek, s „több száz szocialista névadó ünnepség, több száz szocialista házasságkötés és több száz szocialista temetés megrendezése igazolja, hogy az ilyen nagyon pozitív kezdeményezéseknek az élére kell állni”. Azt, hogy a társadalmi ünnepek szervezése mennyire volt valóban „alulról jövő kezdeményezés”, jól mutatja, hogy még a nyolcvanas években is sorra születtek publicisztí-

A keresztelő kiváltására kitalált „névadó ünnepség”

vállalatoknál rendezett ünnepségekkel kapcsolatban.

A hatvanas évek sajtójában toposzként jelent meg, hogy az új, szocialista ünnepek valójában alulról jö-

kák arról, miként lehetne mélyebben meggyökereztetni ezeket a szertartásokat a lakosság körében.

Szuly Rita
Fotó: Fortepan

A gyógyítás története címmel különleges kiállítás nyílt Kalocsán március 22-én, melyen számos orvos, ápoló mellett a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház főigazgatója, Szepesvári Szabolcs kardiológus főorvos is jelen volt. A megnyitó résztvevőit Bábel Balázs érsek köszöntötte, majd Grócz Zita könyvtárvezető mutatta be a könyvtár kincseiből összeállított időszak kiállítás anyagát.

A főpásztor köszöntőjében elmondta, hogy a gyógyítás története egyidős az emberrel. Amióta ember él a földön, van betegség és van gyógyítás. Írásos emlékei 6–7 ezer évre nyúlnak vissza. Orvosok, papok, mágusok gyógyítani akarták az embereket. Az egyiptomiak, a görögök, a perzsák, mind ismert gyógyítástörténetet alkotnak, de számunkra elsődleges a keresztény gyógyítás története. Természetesen megbecsüljük a más világvallásokból, illetve filozófiákból származó gyógyítókat is. Sőt, a kereszténység, a szerzetesség őrizte meg jórészt ezeket a tudományokat. A keresztény gyógyítás Jézusra megy vissza – jelentette ki az érsek.

Az evangélium lapjain sokszor találkozunk a gyógyító Jézussal. A belőle kiáradó, irdalmas szeretetből alakult ki a keresztény gyógyítás. A diakónusok már kezdetektől nemcsak karitatív szerepet töltek be, hanem meglátogatták a betegeket is. A betegek iránti odafigyelésről szól a betegek szentsége is. Az Egyház már kezdetől szervezett módon foglalkozott a gyógyítással és ápolással. A Níceai zsi-

nat egyik kánonja előírja, hogy minden püspöki székhelyen legyen gyógyító hely. A kalocsai érsek maga is mindkét központjában – Kalocsán is, Bácsón is – már korán létesített kórházat. Csák Ugrin kórházalapítását emléktábla hirdeti, a kalocsai kórházat az érsek személyesen alapította és nevezte el a Szent Keresztről.

A főpásztor megemlékezett Szent Benedekről, aki regulájában rendelkezett a betegek akkori ápolásáról, gyógyításáról. A beteget vendégként fogadták, a hospes ezt is jelenti. A kórház egységesített jele is ebből a szóból ered. Az érsek megemlékezett arról, hogy egy évvel ezelőtt az Orvostörténeti Múzeumban adott elő, ahol kifejtette a keresztény gyógyítás történetét. Az Egyház egész története folyamán felszabadított embereket arra, hogy a betegekkel törődjön. 31 olyan szervezete volt és van az Egyháznak, mely a betegekkel foglalkozik.

A kiállítás a könyvtár gazdag orvosi és természetudományi gyűjteményéből válogatva az ókortól a 19. századig mutatja be a gyógyítás történetének mérföldköveit, forra-

dalmi eredményeit, az orvoslás tudományának évszázados fejlődését. Számos könyvtörténeti és orvostörténeti ritkaság, látványos metszetek, képek, dokumentumok sorakoznak a vitrinekben időrendi áttekintést nyújtva a látogatóknak.

A kiállítás bevezető részében a könyvtár Biblia gyűjteményéből válogatva 15–16. századi fametszetek jelenítik meg a Szentírás betegségeiről, gyógyszereiről, gyógymódjairól, a gyógyászatról kapcsolatos bibliai képeket. A Biblia Germanica (Nürnberg: Anton Koberger, 1483.) egyik színezett fametszetén Tóbiás látható, amint meggyógyítja apja szemét. A Lyonban 1543-ban sok nyelven kiadott verses bibliai összefoglalót Ifj. Hans Holbein metszetei díszítik (Historia Veteris Testamenti icones). A kö-

tetben a bibliai jelenetek között az ószövetségi Jób bőrbetegségét is ábrázolták. A betegeket, szenvedőket gyógyító Jézust megörökítő barokk metszetek mellett a Szentírásból ismert gyógyhatású növények ábrázolásai egészítik ki a bibliai orvoslás bemutatását.

A Kr. e. 460 körül született Hippokratészt a modern orvostudomány atyjának tekintik az utókor. Hippokratész aforizmáit és kórjósait, valamint Galénosz orvosi rendszabályait tartalmazza a Hippocrates-Galenus kódex 1360-ból, Afrikai Konstantin bencés szerzetes fordításában és magyarázataival. A kiállításban látható az érseki könyvtár és az ország legrégebbi orvosi kódexe, az 1330-ban másolt Compendium medicinae. A mű szerzője Gilbertus Anglicus,

Istentől van az orvos minden bölcsessége

Időszaki kiállítás a Kalocsai Érseki Könyvtárban

III. Henrik angol király házi-orvosa, a kötet a korabeli orvoslás minden ágát magában foglalja. Könyvtárunk őrzi Guy de Chauliac francia orvos-sebész Chyrgurgiale című művének 1440–44 között másolt kéziratát. Chauliac Hippokratészt követve, a modern sebészet úttörői közé tartozik. A dél-olaszországi Salerno városában működött az első orvosi egyetem. A híres salernói egészségkódex, a Regimen Sanitatis Salernitanum 1493-as lipcsei kiadása az országban egyetlen példány. Avicenna korszakos jelentőségű perzsa orvos és polihisztor Canon medicinae című, leghíresebb műve a korabeli orvostudomány enciklopédiája (Vellence, 1544.). Andreas Vesalius flamand orvos De humani corporis fabrica (Az emberi test felépítéséről, Basel: Johannes Oporinus, 1555.) című értekezése mérföldkő az orvoslás történetében. Marcello Malpighi, a mikroszkopikus anatómia vagy hisztológia „atyja”, az anatómia számára új dimenziót nyitott meg, össze-foglalta műve (Opera omnia, London, 1687.) számos met-szetet tartalmaz felfedezéseiről. Bartolomeo Eustachi (16. század) olasz orvos, minden

idők egyik legnagyobb anató-musa, az emberi anatómia tudományának egyik megalapítója. Az általa készített anató-miai rajzok többségét több mint százötven évvel halála után találták meg és közölték nyomtatásban (Tabulae anatomicae, Köln, 1716.). A magyar nyelvű orvosi könyvek közül Pápai Páriz Ferenc, az orvos-lás és a filozófia doktorának Pax corporis, azaz az emberi test nyavalyáinak okairól, fészkeiről s azoknak orvoslásának módgyáról való tracta című műve az első, magyar nyelven írt és nyomtatásban megjelent orvosi könyv. Kibédi Mátyus István Ó és Új Diaetetica című könyve hat kötetben jelent meg 1787–1793 között, és a magyar orvosi szakirodalom egyik leghíresebb és legfontosabb darabja.

A kiállításban helyet kap-tak a Kalocsai Érseki Szent Kereszt Kórház történetét be-mutató 19. századi képek, do-kumentumok, kéziratok is. Az időszak kiállítás az ország egyik legszebb könyvtárter-mében, Patachich Ádám érsek 18. századi barokk olvasóter-mében tekinthető meg.

Forrás: Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye
Fotó: Koprivanacz Krisztf

HÍREK KÉPEKBEN

• Novák Katalin köztársasági elnök az andocsi Nagyboldogasszony-bazilika meglátogatásával kezdte kénapios somogyi programját március 23-án. Varga László megyéspüspök fogadta az államfőt, akinek Nyéky Kálmán plébános mutatta be a templomot, majd a Novák Katalin által ajánldékozott Mária-ruhát elhelyezte a Szent Anna-oltáron.

• Idén is megvalósul az „Együtt a babákért” adományozási program az Esztergom-Budapesti Főegyházmegeyében a Szent Erzsébet Karitás Kőzpont közreműködésével. A budapest-pest-szenterzsébeti főplébánia közösségi háza adott otthont március 14-én a karitászkőzpont hagyományos pelenka-segély-programja megnyitásának.

• A Pécsi Egyházmegye korábbi években igen népszerű szabade-gyetemi előadás-sorozata, amely 2020-ban, a világjárvány idején szakadt félbe, idén két szemesz-terben, összesen hat alkalommal várja az érdeklődőket. A szabade-gyetem március 22-i első alkalmán Felföldi László pécsi megyés-püspök Rosta Gergely vallásszo-ciológust és Görföl Tibor teológus, egyetemi oktatót köszöntötte előadókként.

PÁPALÁTOGATÁS

Hol találkozhatunk a Szentatyával?

(Folytatás az 1. oldalról)

A három nap egyházi vonatkozású esemé-nyei egy-egy téma köré szerveződnek: ezért találkozik a Szentatya a papság és a szerzete-sek képviselőivel a Szent István-baziliká-ban, az elesettekkel és segítőkkel az Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban, a fiatalok-kal a Papp László Sport-aréneban és a tudomá-ny képviselőivel a Pázmány Péter Katoli-kus Egyetemen. A hon-lapról megismerhetők az egyes helyszínek le-írásai – beleértve a Kos-suth teret is –, és bemu-tatjuk a programokhoz kapcsolódó egyházi te-vékenységeket is.

A látogatás mindhá-rom napján lesz lega-lább egy olyan kiemelt esemény, amelyen min-den érdeklődő, regisz-tráció nélkül, biztonsági ellenőrzést követően részt vehet.

Kérjük, hogy érkezésének megtervezésekor vegye figyelembe, hogy biztonsági okokból a beléptetés hosszabb időt vehet igénybe.

Április 28-án a Szent István-bazilika előtti téren kivetítőn lehet bekapcsolódni a Szent-tya és a megszentelt életű személyek találko-zójába. A közös várakozás 16.00 órákor veszi kezdetét.

Április 29-én az Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban az elesettekkel és segítőkkel tör-

ténő találkozóra a közös ráhangolódás 9.00 órákor kezdődik. Az eseményt a Rózsák terén felállított kivetítőkön korlátozott létszámban lehet majd követni. A térre való belépést biz-tonsági átvilágítás előzi meg.

Április 30-án a Kossuth Lajos téren megren-dezésre kerülő szentmisén külön regisztráció nélkül a biztonsági ellenőrzést követően lehet részt venni. A kapuk a hajnali óráktól nyitva lesznek, a térre legkésőbb 8.15-ig lehet belépni, a helyeket érkezési sorrendben töltik fel. Azok számára, akiknek a téren nem jutott hely, a környező utcákban biztosítunk kivetítőket, amelyeken követhetik a liturgiát.

Forrás: MKPK Sajtóosztály

MAGYARORSZÁG PASSIÓ

2023-ban a pasaréti ferences plébánia színjátszó köre és az Új Ember, a Konzervatív Műhely Alapítvány támogatásával, passiórendező tanfolyamot szervezett azzal a céllal, hogy Magyarországon minél több helyen valósulhasson meg a hús-véti időszakban amatőr, templomi színjátszók által előadott passiójáték. A képzésre kilencvennyolcan jelentkeztek.

Idén, nagy örömeinkre, a Magyarország Passió keretében 18 pas-siójáték születik, és a szervezőcsapatok előrejelzése alapján jövőre is hasonló számú településen rendeznek majd saját passiót.

Az alábbiakban a passiójátékok helyszíneit és időpontjait tüntetjük fel. Amennyiben lehetőségük van, látogassák meg ezeket a helyszíneket!

Idén ősszel újra passiórendező tanfolyamot indítunk. Kérjük, figyeljék majd az Új Ember hirdetését!

Március 28–29.	19:00 20:15	Pasarét	Pasaréti ferences templom	1026 Budapest, Pasaréti út 137.
Pünkösöd		Budaörs	Kálvária-domb	2040 Budaörs, Csap u. 7.
Április 2.	17:00	Pilisvörösvár	Ligeti templom (Szent Család-templom)	2085 Pilisvörösvár, Szent Erzsébet út 138.
Április 2.	15:00	Veszprém	Margit-romok, Benedek-hegy	8200 Veszprém, Margit tér 2. Kollégium u. 3.
2023 ősz		Ajka	Jézus Szíve Plébánia	Ajka, Fő út 2.
Pünkösöd		Csobánka	Szent Anna-templom	2014 Csobánka, Vörösvári u. 11.
Április 1.	19:15	Drégelypalánk	Szent Erzsébet-templom	2646 Drégelypalánk, Petőfi u. 24.
Április 2.	16:45	Soroksár	Nagyboldogasszony-templom	1238 Budapest, Templom utca 111.
Április 2.	18:00	Óbuda	Szentháromság-templom	1032 Budapest, Vörösvári út 110.
Április 2.	19:00	Kunszentmiklós	Kunszentmiklósi katolikus templom	6090 Kunszentmiklós, Szent István tér 1.
Április 7.	9:30 17:00	Győr	Református templom	9028 Győr, József Attila u. 31.
Április 5.	18:00	Táplánszent-kereszt	Szent Lőrinc-templom	9761 Táplánszent-kereszt, Fő út 7.
Április 1.	19:30	Harkány	Jézus Szíve-templom Református templom	7815 Harkány, Ady Endre utca 3. Béke utca 4–5.
Március 31.	19:00	Mályi	Szent István király-templom	3434 Mályi, Fő utca 53.
Április 7.	11:00 17:00	Hernádkak	Református templom Katolikus templom	3563 Hernádkak, Béke út 4–5. Petőfi út 2.
Április 7.	17:00	Tiszalúc	Katolikus templom	3565 Tiszalúc, Hársfa u. 19.
Április 2.	08:30	Hévízgyörk	Szent József-templom	2192 Hévízgyörk, Szent Erzsébet u. 1.
Április 1. Április 2.	17:00 09:00	Makó	Szent István király plébániatemplom	6900 Makó, Szent István tér 22.